

1-10 Eylül arasında otobüsle İtalya-Yunanistan gezisindeydim. Edindiğim tecrübeleri yazarak tura katılmak isteyen ya da herhangi bir yurt dışı turuna çıkmak isteyenlere yardımcı olayım dedim.

Öncelikle direk katıldığım turla ilgili temel bir bilgi vereyim. Birçok farklı tur firmasının birebir aynı turları düzenlediğini görürsünüz. Onlar aslında gerçekten de birebir aynı turlar. Biz otobüste [Pronto Tour](#), [Jolly Tour](#) ve [Anı Tur](#) olmak üzere 3 farklı tur firmasından insandık. Hepimiz aynı otobüsle, aynı yerlere gittik, yani en azından bu tur için söylüyorum, turu hangi firmadan aldığınızın bir önemi yok. Rehberiniz aynı, hepinize aynı davranıyor çünkü rehber bir firmaya bağlı değil, serbest çalışıyor. Gidin en ucuz hangi firma veriyorsa ondan alın. Biz Pronto Tour'dan aldık, 399 euro idi. 450 ve 500 euro'ya gelen de vardı sanırım.

REHBER

Rehberimiz Ayhan Kalyan'dı. Kendisinin Facebook sayfası [şurada](#) ve Ayhan Kalyan Yollarda adında kurduğu fan sayfası [şurada](#). Olur da bu yazıya Ayhan Kalyan hakkında bilgi almak için gelmişseniz kısaca çok şanslı olduğunuzu söyleyeyim. İşini çok iyi yapmaya çalışan, hiç savaştırmayan ve iyi bir tatil geçirmeniz için sizden çok çabalayan birisi. Turda tam 53 kişiydik ve turun iyi geçmesi için 53 kişinin de idareli yönetilmesi gerekiyordu. Ayhan bey bunu çok iyi yaptı. Başta biraz sert ve soğuktu, araya mesafe koydu. Çok fazla laubalı olunup bazı şeylerin suistimal edilmesine müsaade etmedi. Herkese eşit mesafedeydi. Bu bakımdan belki hoşlanmayanlar olabilir ama benim için önemli olan işini iyi yapmasıydı ve o konuda mükemmeldi. En önemlisi dünya ve sanat tarihi ile ilgili çok fazla bilgiye sahip ve herkes uyurken bir kişi dinlese dahi hiç üşenmeden çok detaylı bilgiler verebiliyor. Yol boyu bir tarih hocası edasıyla anlattığı hikayeler ve verdiği bilgiler hepimizi büyüledi. Bulunulan mekanla ilgili bilgi dağarcığı tartışmasız çok iyi. Yani ben kendisinin rehberliğinden ziyadesiyle memnun kaldım. En başta yaptığı konuşmada biraz sert çıkınca işimiz var bununla diye düşünmüştüm ama daha ilk günden güvenimi kazanmayı bildi. Kendisinin en çok üzerinde durduğu konu zamana riayet edilmesi bu arada. Buluşma saati 2:30 diyorsa ve siz 2:32'de geliyorsanız fırçayı yediniz demektir. Çok dakik ve programdan taviz vermek istemiyor. Neyse ki bizim turda abartı süreler geç kalan ya da sürekli kaybolan tipler yoktu o konuda sıkıntı yaşamadık. 10 günümüz enteresan şekilde dakikası dakikasına programlı gitti, hiç aksamadı. Bir de tecrübeyle gördüm ki Ayhan bey eğer bir mekanı öneriyorsa, şurada şunu yiyeceğin, buradan dondurma yiyeceğin diyorsa onu yapın. Ya da bence oraya gitmeyin orada bir şey yok, bu tura kesin gelin beğeneceksiniz diyorsa da onun tecrübelerine güvenin. Çünkü Türk insanını çok iyi tanımış, vereceğiniz tepkileri, isteklerinizi çok iyi biliyor. Eğer ona güvenirseniz turunuz daha problemsiz geçer.

VİZE İŞLEMLERİ

Neyse gelelim tura. Bize vizenin çıkmasının maksimum 3 hafta süreceği söylendi. Araya bayram girdiği için bizim vizenin çıkışı uzadı. Benim okuldan mezun olup henüz çalışmadığım için problemlerim vardı. Tura ablamla katıldığım için tüm evrakları ablam hazırladı ve bana sponsor olduğuna dair dilekçe yazdı. Ben sadece formu doldurup fotoğraf verdim, bir de Kaymakamlıktan ayrıntılı nüfus kayıt örneği aldım. Turun başlamasına 15 gün kalıyorken turu iptal edebileceğimiz söylendi bize Pronto Tour'dan. 15 günden az kaldığında paranızın %40'ını kesiyorlar, 7 günden az varsa para iadesi yapmıyorlar. Biz de tura 16 gün kala hala vizemiz çıkmadığı için turu iptal ettirdik. Vize çıkar çıkmaz eğer yer varsa bizi tekrar kayıt edeceklerdi. Nitekim vizemiz turun başlangıcına 6 gün kala çıktı, son iki kişilik yer kaldığından hemen tekrar kayıt olduk.

Vizeyi İtalya konsoloslüğünden aldık. Yunanistan'a da gideceğimizden Yunan Konsoloslüğünden alabilir miyiz diye sorduk ama hangi ülkede daha çok kalıncaksa o ülkeden almak gerekiyormuş. İtalya sanırım zor vize veren ülkelere biri ama verdiği zaman da 6 aylık çok girişli çıkışlı vize veriyor. En azından bize ve turdaki diğerlerine öyle vermişler. Bu şu demek. 6 ay geçerli olmak üzere toplamda 1 ay Avrupa Birliği'ne üye ülkelerde kalabilirsiniz. Bu tura katılarak onun 9 gününü yiyorsunuz, geriye 21 gününüz daha kalıyor. 6 ay içinde başka turlara da vize derdi olmadan katılabilirsiniz.

Vize ücreti 110 euro. Evraklarınızı tur firmasına veriyorsunuz, firmanın profesyonel vizecileri var, onlar konsolosluga sizin adınıza verip işlemleri yürütüyorlar. Zaten eksik evrak varsa, vizeniz reddedilecekse onlar anlıyor ve sizi uyarıyorlar. Uyardımlarsa büyük ihtimalle vizenizin çıkacağını en azından evraklarınızda bir eksik olmadığını düşünebilirsiniz. Eğer vizeniz reddedilirse tur parasını geri alabiliyorsunuz ama vize ücreti olan 110 euroyu alamıyorsunuz.

Ablamın daha önceden Schengen'i olduğundan Konsolosluk onu mülakata çağırmadı ama ben ilk defa vize alacağımdan beni çağırdılar. Karaköy'deki İtalya Konsolosluk'u rahat bir yer, içeri girip bankalardaki gibi numara alıp beklemeye başlıyorsunuz. Gişede bir tane sarışın hanfendi var herkese o bakıyor. İyi niyetli birisi. Erken gitmenizi öneririm. Ben 9:30 gibi gittim, iki buçuk saat bekledim. Toplamda 2 dk bile sürmedi, görevli benimle sohbet etti. Beni tanımaya çalıştı. Rahat davranmanız, temiz pak olmanız önemli. Kasmanıza gerek yok. Sonuçta mülteci değilsiniz. Oraya 10 günlüğüne gidip, para harcaıyıp döneceksiniz. Ukala olmayın, kısa ve net cevaplar verin. Tedirgin olmayın, şüphe uyandırmayın.

TURUN İÇERİĞİ

Otobüse İstanbul Kadıköy ve İstanbul Beşiktaş'tan biniyorsunuz. Kadıköy'den, Şükrü Saraçoğlu Stadının hemen arkasında eski Salı Pazarı Otoparkından biniyorsunuz. Beşiktaş'taki yeri tam olarak bilmiyorum. İstanbul'dan bineceğiniz otobüs sizi 10 gün boyunca gezdirecek otobüs. Beklentiniz çok büyük olmasın, şehirlerarası otobüslerle aynı. Nereye otursanız oturun her gün bir sıra öne atlıyorsunuz. Böylece herkes en arkada ve en önde yolculuk ediyor. Bence orta sıralara yakın oturun, sonlara doğru en önlere gelirsiniz. Yanınıza alacağınız öteberinin bir kısıtlaması yok. Kutu kutu su alıp ayağının altına koyan gördüm. Bir bavul yiyecek içecek, kuruyemiş getiren gördüm. Bence yanınıza çok fazla bir şey almayın. Muhakkak ince bir yağmurluk alın. Çünkü İtalya'nın en kuzeyine kadar çıkacaksınız ve oralarda yağmur yağma ihtimali hayli yüksek. Ayakkabınız rahat, yürüyüş ayakkabısı olsun ama su geçirmeyen cinsten olsun. Yedek ayakkabı alabilirsiniz. Gideceğiniz yerlerde şehir merkezlerinin içine otobüs girmiyor o yüzden yürümekle ilgili sıkıntınızın olmaması gerekiyor. Bazen sıcağın altında 5km kadar yürümeniz, yokuş çıkmanız gerekecek.

Yunanistan'dan İtalya'ya vapurla gidiyorsunuz ve koltuklarınızın olduğu kabin hayli soğuk olabiliyor. Yanınıza mutlaka polar battaniye alın. Hatta uyku tulumu getirip, yere serip uyuyan gördüm ki çok mantıklı. İtalya'ya giderken 4 saat yolculuk yapıyorsunuz fazla değil ama dönüşte 16 saat yolculuk yapıyorsunuz o zaman yere bir örtü serip üzerine yatıp uyumanız çok iyi oluyor. Vapurda yerler halıfleks ve temiz, yumuşak. Rahat uyunur yani. Onun dışında 4-5 tişört, iç çamaşırı, çorap filan götürmeniz yeterli. Akşamları serin olur diye uzun kollu ince gömlek de götürebilirsiniz. Ha bir de mutlaka küçük seyahat şemsiyelerinden olsun, gezerken de yanınıza, çantasına koyabileceğiniz boyutta bir şemsiye getirin derim.

Esas önemli olan ikinci bavul. Bu bavulu çok fazla abartmadan yiyeceklerle doldurun. Bir el çantası bunun için fazlasıyla yeterli. İçine kişi başı her gün için ikişer tane konserve, ton balığı filan koyun. Barbunya pilaki konservesi benim favorim. Onun dışında kuruyemiş çok işe yarıyor, acımayın fazla fazla alın. Kutu meyve suları, bisküviler, küçük kekler, bir ton abur cuburla doldurun. Otobüste çay, kahve kek ikramı yapmıyorlar. Su, yurt dışına çıkana kadar ücretsiz, çıktuktan sonra 0,5 euro. İtalya'da sular minimum 1 euro, o yüzden yanınıza 1,5 lt'lik sulardan birkaç tane alın. Gittiğiniz her yerde çeşmeler göreceksiniz, hepsi çalışıyor ve hepsi içme suyu. Çekinmeden yanınızdaki şişeleri doldurun. Çoğu içtiğiniz en lezzetli sular olacak, bazısının tadı garip olabilir. Venedik'teki çeşmelerde içme suyu ama rehberimiz içmenizi önermem dedi, biz de içmedik. Oraya giderken yanınızda su götürün.

Yanınıza alacağınız yiyecekleri çok abartmayın ki geri getirmek zorunda kalmayın, sadece yiyeceğiniz şeyleri alın ve hepsini orada tüketin. Boşalan bavulunuza da orada alacağınız hediyelik eşyaları filan koyacaksınız. Yanınıza plastik tabak, bardak, kaşık ve çatal alın. Serbest zamanlarınızda bir banka oturup konservelerinizi açıp yiyebilirsiniz. Otobüste de yanınıza aldığınız yiyecekleri tüketebilirsiniz. Yalnız şunu unutmayın, illaki dışarıdan da yiyeceksiniz. Bazen rehber

size şurada güzel bir restoran var bilmemesi güzel bence oradan yiyecek siz de dayanamayıp oradan yiyeceksiniz. Zaten mesela İtalya'ya gidiyorsanız birkaç yerde pizza ve makarna yersiniz. Onları da hesaba katarak yanınıza yiyecek alın. Benim tavsiyem, bir öğün dışarıdan yiyecek, bir öğün getirdiklerinizi yiyecek.

YUNANİSTAN KISMI

Tur 10 günlük yazıyor ama bence 6 günlük. Çünkü esas tur İtalya'da başlıyor. Yunanistan kısmı geçerken uğradık şeklinde. Zaten ilk gün akşam 7'de otobüse biniyorsunuz, geceyi otobüste geçiriyorsunuz ve bunu bir gün sayıyorlar. Ertesi gün Selanik'te takılıyorsunuz, bu da ikinci gün. Sonra da İtalya'ya geçiyorsunuz. 2 günde de dönüyorsunuz. Böylece 4 gününüz yolda geçiyor, aralarda mola verip Yunanistan'ı dolaşıyorsunuz. Yani aslında 6 gün İtalya'yı geziyorsunuz, Yunanistan üzerinden İtalya'ya geçerken de mola verip etrafı geziyorsunuz gibi düşünebilirsiniz. Bu uçakla Klasik İtalya turunun farkı 7 gün olması ve Roma'da 3 gün kalınması. Otobüsle gideceğiniz turda tüm şehirlerde 2şer gün kalacaksınız.

1. GÜN

Dediğim gibi ilk gün akşam 7'de otobüse bindik. Rehber kısa bir özet geçti. Programdan bahsetti. Nerelere gideceğimizi söyledi. Bayramda uçakla İtalya turuna gitmiş arkadaşımınla konuştuğumda bana en çok etkilendiği yerin *Burano Adası* olduğundan bahsetmişti. Ben de tur programına bakıp Murano Adası olduğunu görüp, Burano Adasının olmadığını görünce hayal kırıklığına uğramıştım. Rehber tur programını kendine göre yeniden düzenlemiş ve kendince mutlaka görmemiz gereken birkaç yer eklemiş. Eklediği yerler arasında Burano Adası'da olunca çok sevindim. Tabi ekstra yerlere gitmekle ekstra turların fiyatları da değişiyordu. Normalde 260 euro olan ekstra turların fiyatı 315 euroya çıktı. Rehber eğer hepsini alırsak 300 euroya ineceğini ve Roma Akşamı turunun ücretsiz olacağını söyledi. Kimseyi ekstra tur almaya zorlamadı, sadece İtalya'daki ilk gün gidilecek Pompei & Napoli turuna herkesin gelmesini rica etti. Çünkü Roma'ya gitmeden bu turu yapıp, Roma'daki otele gidip ertesi gün Roma'yı gezecektik. Eğer bu turu yapmadan Roma'ya gidersek Roma'yı doğru düzgün gezemeyecektik. Sanırım 4-5 kişi hariç herkes 300 euroluk tüm ekstra turları satın aldı ve ilk günden rehber parayı teslim etti. Rehber bir de 74 euroluk toplam vergi paralarını topladı. Bu paranın içinde limana ayak bastı parası, 4 euroluk otelde kalma vergisi filan var. Özetle ilk günden rehber 374 euro ödeyip yeme içme ve hediyelik eşya hariç tüm masraflardan kurtulduk. Bu noktada bütçesi kısıtlı biriyseniz ne kadar ödeyeceğinizi de hesaplayabilirsiniz. 400 euro tur bedeli, 15 tl yurt dışı çıkış harcı ki bankaya ödeniyor, 74 euro vergiler. Bunlar zorunlu ödeyeceğiniz miktarlar. 110 euro vize ücreti. Bunun dışında ekstra turlara katılmıyorsanız ve yanınızda getirdiklerinizi yerseniz ödeyeceğiniz miktar kabaca bu.

İlk gün 4 saatlik bir yolculuk sonunda İpsala sınır bölgesine geldik. Sınıra gelmeden Türkiye'de, Tekirdağ'da son kez mola verdik. Sınırdan geçmemiz yaklaşık 1 saat sürdü. 15 tl'lik yurt dışı çıkış harcını ödemeyenler burada parayı rehber vererek pullarını aldılar. Ha önemli bir not, eğer pasaportunuzda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kaşesi varsa Yunanistan gümrükten geçirmiyormuş. Pasaportunuzu değiştirmeniz gerekiyormuş. Bu tura katılmak için pasaportunuzda KKTC kaşesinin olmaması gerekiyor.

Resmen Yunanistan'a geçmeden önce, pasaport kontrolü yapılırken biz Türk Free Shop'a girip alışveriş yaptık. Rehber dönüşte Yunan Free Shop'una gireceğimizden fazla alışveriş yapmamamızı önerdi. Kısa bir beklemeden sonra nehrin öteki tarafına geçtik. Artık resmen yurt dışındayız. İlk gün otobüste gece yolculuğu şeklinde geçti.

2. GÜN

İlk kez otobüste bir sıra öne atladık. Herkes garipsedi, daha sonra alıştık ama başta garip geliyordu bu uygulama. Gece yarısı saat 5 gibi Anastasia'nın yerinde mola verdik. Anastasia Türkiye'den göçmek zorunda kalmış, ailesi Türkiye'de yaşamış biri. Kahvaltı tabağı ve kase çorbası var. Ben tavuk suyu çorbasından içtim. Fiyatı 4,5 euro. Pahalı gibi ama hem çok lezzetli hem de devasa bir kap içinde getiriyor. Bitiremiyorsunuz yani. Kahvaltı tabağı da 5 euro ama biraz tırttı. Dönüşte

buraya bu sefer kurabiyelerinden almak ve çayını içmek için yine uğradık. Sonra otobüse dönüp yolculuğa devam ettik.

Sabah gözümüzü açtığımızda yağmurlu bir Selanik karşıladı bizi. Moraller biraz bozuldu. Önce Aya Dimitros Katedrali, sonra Atatürk'ün evini dıştan ziyaret ettik. Ev müze statüsüne alındığı için Pazartesi ziyarete kapalı. Biz de Pazartesi gittiğimiz için içine giremedik. Sonra otobüsle Selanik merkezini panoramik dolaştık, rehber mikrofonla tüm otobüse Selanik hakkında bilgi verdi. Selanik'in en hareketli meydanı olan Aristo meydanı ile Büyük İskender heykeli arasında iki tur attık. Sonra Aristo meydanında inip serbest olarak şehri dolaştık. 3 saat sonra Büyük İskender heykelinin önünde toplanacaktık.

Önce rehberin tavsiyesi üzerine yağmur da çiselediğinden dolayı Mojo adlı bir kafeye gidip oturduk. Bazıları ayrılıp dolaşmaya başladı. Orada sıcak çikolata içip yol yorgunluğunu üzerimizden atıp ücretsiz wireless'i kullandık. Sonra kalkıp dolaşmaya başladık. Önce sahil tarafına değil, üst caddeye ve meydana çıktık. Sahil tarafına yüzünüzü döndüğünüzde sağda ilk arada kalan pazara girip dolaştık. Orası o kadar çok Türk Pazarına benziyordu ki şaşırдық. Yanımıza şemsiye almadığımızdan oradan şemsiye aldık. Ayrıca çok ucuza magnetler, kupa bardaklar filan vardı, onlardan aldık. Daha sonra yine üst yoldan geri, buluşma noktasına doğru yavaş yavaş yürüdük. Yolda rehberin anlattığı kemeri, kiliseyi inceledik. Kalabalık bir meydanda durup etrafı izledik. Rehberin de dediği gibi, turlarla bir şehrin ruhunun yakalanamayacağını orada anladık. Selanik genel olarak güzel bir yer. Tüm Yunanistan için konuşacak olursam, Türklere bakış açıları iyi. Bir olumsuzlukla karşılaşmadık. Türkçe konuşuyorlar, sıcak kanlılar. Ekonomik krizin etkilerini Yunanistan'ın en büyük ikinci kenti olan Selanik'te apaçık görebiliyorsunuz. Her taraf duvar yazıları, çoğu dükkan kapanmış. Bir Avrupa Birliği ülkesinde olduğunuza inanamıyorsunuz.

İtalya'ya gidecek olan gemimiz gece saat 00'da kalkacağından ve hayli vaktimiz olduğundan sıkılmayalım diye rehberimizin ekstra eklediği ilk tura gittik. İsmi Meteora. Kesinlikle pişman olmayacaksınız dedi ve kesinlikle pişman olmadık. İnternette yazdığı gibi Yunanistan'ın Kapadokya'sı. Burada bacaların üzerinde keşişlerin kurduğu devasa kiliseler mevcut. Meteora çok enteresan gidilesi bir yer. Otobüsle ta en tepeye çıkıyorsunuz. Manzara muhteşem. Kiliselerden birine giriyorsunuz. Kilisenin oraya nasıl kurulduğunu düşünüyorsunuz. Her şeyi yüzlerce yıl önce yaşamış keşişler uzun uğralar sonucunda yapmış. Kasnak sistemi ile aşağıdan malzemeleri yukarı çekmişler. Kilisenin içi muazzam. Manzara muazzam.

Güneşi Meteora'nın muhteşem manzarasında batırıp otobüsle vapura bineceğimiz limana gitmeye başladık. Limana gittiğimizde akşam saat 8 gibiydi. Rehberin tavsiyesi üzerine hep beraber restorana gidip cacıklı tavuk dürüm yedik. Ayrıca burada yerel bira da var. Rehber, tüm tavsiyelerini özellikle domuz eti ve domuz yağı olmayan ürünler üzerinden yaptığı için içiniz rahat yiyebilirsiniz. İtalya'da iken McDonalds'a bile girip bir şeyler yiyemiyorsunuz eğer bu konuda hassassanız.

Gemimiz biraz rötarlı kalktı. Gece 1 gibi yola çıktık, sabah çok erken saatte İtalya Bari'de olacağız. Yunanistan'dan İtalya'ya geçerken kimse pasaportlarımıza bakmadı. Dönüşte de bakmadıkları için pasaportlarımızda İtalya'ya gittiğimize dair en ufak bir belirti yok. Sanki 10 gün Yunanistan'da takılıp dönmüş gibiyiz.

3. GÜN

Uyandırıldığımızda Bari'ye yanaşmak üzereydik. Gece nispeten rahat uyuduk. Koltuklar otobüs koltuklarından daha rahat. Yerde uzanıp yatma opsiyonu da var. Rehber altılı priz getirdiğinden hepimiz sırayla 2 gündür açık olan ve şarjı bitmek üzere olan telefonlarımızı şarj ettik. Vapurda ve otobüste uyumak için göz bantları çok işe yarıyor. Üzerinize örteceğiniz polar battaniyeyi mutlaka yanınıza alın. Minik yastıklar ya da şişme seyahat yastıkları da çok işe yarıyor. Gece acıkma ihtimalinize karşı ıvır zıvır almanız da iyi olur. Son olarak gemide duş yeri var, isterseniz duş da alabilirsiniz.

İlk gün herkesin katılımı sağlandığı için otele ve Roma'ya gitmeden önce daha yakın olan Napoli ve Pompei turunu yaptık. Ek bilgi, otellerden sabah çok erken vakitte, 7:45'de ayrılıyor ve akşam 10

gibi otele geliyoruz. Yani oteller yatmak için, başka bir şeye vaktiniz olmuyor.

Pompei Vezüv volkanik dağın patlamasıyla yerlebir olmuş ama volkanın patlamadan önce yaydığı tozun şehrin üzerini kaplaması sayesinde bugünlere süper korunarak gelebilmiş bir antik kent. M.S. 76 yılında patlayıp yerle bir olmuş. En ilginç eserleri patlamada taşlaşmış insanlar. Aslında taşlaşmış değil, kazıdan kemikleri çıkartılırken Fransız Arkeolog Fransız Macunu diye bilinen bir macun sürüp öyle çıkartmış. Böylece şu an sergilenen şekilde çıkartabilmişler. Kazıdan çıkartılan 2bin yaşındaki insanların yüzlerindeki acı ifadesi çok net görülebiliyor. Burnundan girip ciğerlerini patlatan tozu soluyan insanın eliyle burnunu kapatması, hamile kadının kendini değil de ölürken bile çocuğunu düşünüp karnını tutarken taşlaşması görülmeye değer. Onun dışında Pompei’de çok gelişmiş bir genelev sistemi mevcut. Duvarlarda pozisyonlar resmedilmiş, hangi pozisyonu istiyorsanız onun en başarılı icracısını yolluyorlarmış. Eski Pompei evleri, gladyatörlerin antrenman yaptığı arena, spor salonu görülmeye değer yerler. Sonraki durak benim tura katılmamın esas sebebi olan Napoli.

Napoli’ye gitmeden önce Pompei’de bir restorana gidip menü yedik. 3 tip menü var, makarna menü, pizza menü, kalamar menü. Biz ablamla bir makarna ve bir pizza menü aldık. Her menü 15 euro. İçinde salata, içecek, dondurma ve makarna ya da pizza mevcut. Yediğimiz en pahalı yiyecek olarak hayli lezzetsizdi. Sanırım orada yediklerinden kimse tatmin olmadı. Aslında Türkiye’de yesek hayli memnun kalacağımız pizzalar, pizzanın anatavanında yiyince hayal kırıklığı yarattı. Sanırım şimdi olsa oradan yemezdim. Kalamar menüyü de 2 çiftle ortak aldık tadına bakmak için. Yanında karides de getiriyorlar. Karidesler güzeldi ama kalamarı yiyemedim. Makarna için de aynı şey geçerli. Fena değil ama insan daha iyisini bekliyor. Her euroyu üçle çarpma alışkanlığımı orada edindik. 15 euro = 45 tl. Ovv!

Napoli İtalya’nın güneydeki kentlerinden biri ve rehberin söylediğine göre bizdeki Doğu-Batı farkına benzer Kuzey-Güney çekişmesi mevcut. Kuzey daha gelişmiş, daha zengin ve modern iken Güney daha sıcak kanlı, daha bize benziyor. Tüm sanayi Mussolini tarafından kuzeye kurulmuş ve şu anda kuzeyliler güneylileri küçük görüp onlardan ayrılmak istiyormuş. Rehber güneyde dolaşırken cüzdanınıza sahip çıkın diye uyardı. Buralarda hırsızlık daha fazla oluyormuş.

Napoli’de çok az kalabildik, sanırım bir buçuk saat kadar. O kadar sevdim ki daha fazla kalabilmeyi isterdim. Burada bizim İstiklal Caddesi’ne benzer bir cadde var. Araçlar giremiyor, sağlıklı sollar dükkanlar ve sokak sanatçıları. Önce burada turlayıp sonra da meydana inip muazzam heykelleri ve yapıları fotoğrafladık. Malesef vakit darlığından ötürü herkesin dünyanın en iyi pizzacısı dediği L’Antica Pizzeria da Michele’de pizza yiyemedik. Çünkü kapısından en az bir saat sıra bekliyormuşsunuz. Ek bilgi, pizzanın ana vatanı Napoli. Ama Napoli enteresan derecede güzel geldi, bir daha İtalya’ya gidersem buraya daha çok vakit ayırmak isterim.

Ekstra turla ilgili şunu söyleyeyim. İnsan İtalya’ya kadar gitmişken üçün beşin hesabını yapmıyor, gelmişken her yere gideyim diyorsunuz. Biz de öyle dedik, tüm turlara katıldık. Ama İtalya’ya uçakla geliyorsanız ve oteliniz merkeze yakınsa, bir şekilde Roma’ya gidebilerseniz Napoli & Pompei turuna katılmak yerine Roma’yı bir gün daha gezmenizi öneririm. Hem Napoli’de fazla vakit geçiremiyorsunuz hem de antik kent cenneti Türkiye’den geldiğimden gına gelmiş olacak Pompei çok önemli gelmedi.

Napoli’den çıkıp otobüsle akşam saat 11 gibi otelimize geldik. Otele gelirken Vatikan’ın yanından geçtik. Rehber ertesi gün dolaşacağımız yerlerle ilgili kısa bilgiler verdi, panoramik Roma turu gibi oldu. Gece ışıklar altında Roma’yı görmek de güzel oldu. Otelimiz Princess Hotel. Detaylı bilgi ve harita bilgisi şurada. <https://plus.google.com/112798176974311068401/about?hl=en>

OTELLER

Otel merkeze 3km uzaklıkta. Merkeze en yakın otelimiz bu. Kaldığımız tüm oteller 4 yıldızlı. Hepsi gayet temiz ve güzel otellerdi. Otellerin kalitesi sürekli arttı. En küçüğü Roma’daki idi, Floransadaki daha iyidi, en iyisi Venedik’de kaldığımız oteldi. Otellerin hepsinde temiz havular mevcut. Her gün değiştiriyorlar. Tuvaletleri temiz. Tuvalet demişken, tuvaletlerde bideler var.

Şaşırmayın, gitmeden araştırın. Rehberiniz de söyler zaten. Avrupa ülkelerinde taharet musluğu yok. İtalya tuvalet alışkanlığı olarak bize en yakın ülkelerden biri. En azından bide var. Onun dışında tüm otellerde saç kurutma makinası, sabun ve şampuan var. Kettle var mı diye merak edebilirsiniz, yok. Yanınızda getirirseniz 10 gün boyunca sallama çay içebilirsiniz ki büyük nimet. Otellerin prizleri bizimkilerle aynı. Herhangi bir dönüştürücü almanıza gerek yok. Yanınızda terlik götürürseniz de iyi olur. Ayrıca otellerde havuz da mevcut. Deniz şortunuzu getirirseniz yüzebilirsiniz de.

Arkadaşımdan duyduğum kadarıyla İtalya'daki 2 yıldızlı oteller hayli kötü durumdaymış. 3 yıldızlılar eh işte dedi. Bizim kaldığımız 4 yıldızlı oteller gayet iyiydi ama merkeze uzaktardı. Onunla ilgili de şöyle bir bilgi vereyim. İtalya'nın şehir merkezleri o kadar tarihi ki yeni yapı görmek imkansız. Hepsi 17. yy.'dan filan yapılmış yapılar. Merkezde çok az otel var, olanlar da aşırı lüks. Yabancı devlet bakanlarının, ünlülerin kaldığı oteller. Turla gidildiğinde oralarda kalmak mümkün değil. İlla merkeze yakın olsun diyorsanız herhangi bir turun bunu sağlayabileceğini sanmıyorum. Çünkü ne kadar para veriyorsunuz ki zaten. Eğer tüm ekstra turlara katılacaksanız otelin nerede olduğunun bir önemi yok ama ekstra tura katılmayacaksanız bir gününüz boş oluyor. Herkes otobüse atlayıp tura gidiyor siz otelde kalıyorsunuz. O noktada kimse size nereye gideceğiniz ve ne yapacağınızla ilgili yardımcı da olmuyor. İsterseniz tüm gün otelde kalıp dinlenin, havuza, internete girin, dilerseniz otobüse, trene binip merkeze gidin tek başınıza gezin. Ama çoğu kişi otel merkeze çok uzak olduğundan ekstra turlara katılıyor bu da bir gerçek. Şu da bir gerçek, normalde ödediğiniz miktar tur firmasının masraflarını karşılamıyor, yani aslında firma sizi zararına götürüyor. Ekstra turlara ödediğiniz miktarların bir kısmı da tur firmalarına kalıyor, böylece kar ediyorlar. Kimse sizi ekstra turlara katılın diye zorlamıyor ama olur da hiçbir tura katılmazsanız firmayı zarar ettirmiş oluyorsunuz. Mesela Venedik'e gidip de Gondol turuna katılırsanız 25 euro ödüyorsunuz ama siz 6 kişi ayarlayıp tura katılmadan kendiniz Gondol'a binerseniz 13 euroya hallediyorsunuz. Sanıyorum tüm ekstra turlarda %50 kar oranı mevcut, böylece ödediğimiz 300 euronun yarısı yol parası ve müzelere giriş parası, diğer yarısı da firmaya kalıyor. Yani turlara katılacaksanız otellerin ne kadar uzak olduğuna değil kaç yıldızlı olduğuna bakın, 4 yıldızlılar benim gördüğüm gayet iyilerdi.

4. GÜN

Nihayet Roma. Sabah 6:30 gibi uyandırma servisi tarafından uyandırıldık. 7'de kahvaltı başlıyor. İtalya'da şöyle bir olay var. Her şey dahil otel diye bir şey yok. Oteller sadece kahvaltı verebiliyor onu da çok cılız veriyorlar. Öğle ve akşam yemeği veremiyorlar. İtalya istiyor ki para harcayalım. Dolayısıyla herhangi bir otelden alacağımız kahvaltının biz Türkleri tatmin etmesi zor. Çay, kruvasan, peynir, domates, salata, ekmek. Kahvaltı dedikleri bu kadar. Kahve, meyve suyu filan da var. Bir de jambon vardı yanlış hatırlamıyorsam.

Sabah 7:45 gibi otelden hareket ettik. İlk durağımız dünyanın en küçük ülkesi Vatikan'dı. Çarşamba günü olduğundan Papa'nın konuşması vardı yaklaşık 30bin kişi Vatikan'a akın ediyordu. Normalde sabah ilk Vatikan'ı dolaşacaktık ama o kalabalık seline girmeyelim diye Vatikan ziyaretini en sona attık. Yürüyerek Roma'yı dolaşmaya başladık. Roma'da gördüğümüz en enteresan yer İspanyol Merdivenleri ve Aşk Çeşmesi idi. Özellikle gittiğimiz her fiskiyenin yanında insanların "Aşk Çeşmesi burası mı?" diye sormasından Aşk Çeşmesi'ne para atmaya ne kadar heyecanlı olduğumuz anlaşılabilir. Artık 4. ya da 5. fiskiyenin yanında rehber burası da Aşk Çeşmesi değil diyerek kalabalığı sakinleştirdi. Özellikle bir gece önce otelimize gelirken otobüste Melekler ve Şeytanlar filminin açılması ve rehberin "burası filmde gördüğünüz kardinalin boğulduğu fiskiye, burası filmde gördüğünüz sembolün olduğu yer" şeklinde anlatması da daha bir tatlı oldu. İspanyol Merdivenlerinde yarım saat, Aşk Çeşmesinde bir saat serbest zamanımız oldu. Aşk Çeşmesi'nin hemen yanında dilim pizza satan hayli kalabalık bir pizzacıdan pizza yedik ama beğenmedik. Napoli'nin laneti hala üzerimizdeydi. Bir saat aralığında çevreyi dolaştık, fotoğraf çektik, çeşmeye para attık. Rivayete göre buraya para atanlar Roma'ya bir daha gelecekler. İtalyanlar turistleri nasıl çekeceklerini çok iyi biliyorlar. Bizde bu tarz totemler genelde dileğin gerçekleşecek şeklinde. İtalyadakiler ise hep buraya bir daha geleceksin şeklinde. İnsan kendi kendini bir güzel koşulluyor.

Floransa'da da domuzun ağzından para atıyorlardı, düşerse Floransa'ya bir daha geleceksin diyorlardı. Bulşit!

Papa öğlen 11'de konuşma yapacağından dolayı sabah 9, akşam 4 arası Vatikan'a girişler kapalıydı. Biz de önce şehri gezip sonra tekrar 4 gibi Vatikan'a gittik. İnanılmaz bir sıra vardı, belki 1 km insan Vatikan'a girmek için sıra bekliyordu. Ama enteresan şekilde sıra hızlı ilerledi ve 20dk bekleyip içeri girebildik. Meğer 4-5 tane xray cihazı varmış. Çantalarınızı ve metal eşyalarınızı çıkartıp xrayden geçip içeri giriyorsunuz. Sizi kasmayan bir güvenlik sistemi var. Hem güvenli hem de rahat. Kadınlar etek, askılı bluz ve şıpidik parmak arası terlikle içeri giremiyorlar. Erkekler de diz üstünde kısa şort giymişlerse içeri giremiyorlar. Onun dışında rahat bir ortam. İçerisi ise muazzam. İnsan büyüleniyor. Yaklaşık 1 saat gezdik, çıkarken boynum tutulmuştu. Her tarafta ayrı bir ayrıntı var. Dünyanın en büyük ve en özel kilisesi kesinlikle burası. Kilisenin içi dışında merdivenle kuleye de çıkabiliyorsunuz ama bizim vaktimiz olmadığından yapmadık. 5 euro da bir parası var sanırım, 500 basamak. Manzarasının çok güzel olduğunu söylüyorlardı.

Roma o kadar büyük ve tarihi bir yer ki bir günde dolaşmak imkansız. Kolezyuma çok az vakit ayırabildik. Venedik Meydanının yanından geçerken görebildik. Bence Roma en az 2 gün gezilmeli. Buraya uçakla gelenler ilk gün Napoli & Pompei turu, ikinci gün panoramik Roma turu ve son gün de Göller Bölgesi ve Outlet Bölgesine gidiyorlar. Onu yapmadığım için bilemiyorum ama bence Outlet bölgesine gidip alışveriş yapmak yerine Roma merkeze gidip gezilmeli.

Roma'dan Floransa'ya geçerken rehber, "bakın 20 dakikadır yoldayız, 21. yy eserlerini yeni yeni görüyoruz." dedi. Ben de bir ara yanına gidip şunu sordum. Roma'nın merkezinde hiç bir yeni bina yok, tüm binalar önceki yüzyıllarda yapılmış binalar mı ya da "işte Roma'nın merkezindeki en yeni bina bu, o da 18. yy.'da yapılmış" diye bir şey var mı dedim. Var dedi. Gerçekten de Roma'nın merkezine çivi çakmamış adamlar. O dokudan acayip etkileniyorsunuz. İtalya'ya gelirken böyle bir şeyle karşılaşacağımı beklemiyordum. Tarihlerini çok iyi koruyorlar ve çok güzel pazarlıyorlar. Senede 30 milyon turist geliyormuş. Adamlar artık turistten bıkmışlar, umursamıyorlar. Ne olursa olsun turistlerin geleceğini biliyorlar.

En ilginç de şu. Tüm tarihi binalar aktif olarak kullanılıyor. 12. yy.'da yapılmış bir bina var, perdesi var, penceresinin önünde saksı var. Otel değil orası ev. Birisi oturuyor orada. İstanbul'un eski, yıkılmak üzere olan evleri gibi atıl durumda bina yok. Ben görmedim en azından. Tüm binalar eski taş ve mermerden yapılmış ve hepsi ya kamu malı, belediye binası, parlamento binası ya da ev. Çok enteresan gerçekten.

Ve Roma'yı daha doğrusu İtalya'yı en iyi tanımlayan ifade meydan cenneti olurdu sanırım. Adım başı devasa meydanlar mevcut. Ortasında tarihi bir fiskiye, oturacak yerler, çeşme, sağda solda heykeller. O kadar ekstrem şeyler görüyorsunuz ki Türkiye'de görerseniz dibine yapışıp saatlerce başından ayrılmayacağınız bir eser size önemsiz gelebiliyor. Çünkü çok daha büyüklerini görüyorsunuz.

Roma'daki son gecemizde Roma Gece turu var. Normalde 25 euro değerinde ama yürüyerek bile merkeze ulaşabileceğimiz için ücretsiz. Rehberimiz bizi dar sokaklardan bir meydana çıkartıyor ve 2 saat sonra buluşacağımız yeri söylüyor. 2 saat serbestiz. Roma'nın gece hayatını da gözlemleyebilmek için güzel fırsat. Yine bir meydandayız. Sokak sanatçıları, kafeler, restoranlar, ışıl ışıl sokaklar. İnsan kendini güvende hissediyor. Yürüyerek Arno nehrine çıktık ve orada sohbet edip gelip geçen insanları seyredip geceyi noktalıyoruz.

5. GÜN

Açık hava müzesi dedikleri Floransa'dayız. Yine sabah 6:30 kalkış, 7:45 yola çıkış. 10-11 gibi Floransa'dayız. İtalya'da en çok dikkatimi çeken şey gittiğimiz her yerin birbirinden çok farklı olması. Roma bir başkent. İçinde Vatikan gibi ilginç bir yeri barındırıyor. Kocaman bir şehir, yürüyerek gezmesi çok zor. Bir günde gezmesi çok zor. Gezilecek, görülecek çok yer var. Abartı derecede tarihi bir yer.

Floransa ise çok başka. Roma'nın aksine ruhu olan bir şehir. Medici ailesinin kalıntıları hala burada. Michelangelo'nun ruhu burada. Leonardo Da Vinci'nin ruhu burada. Dante'nin ruhu burada. Şehrin sokaklarında yürürken yüzyıllar önce tarihin en ünlü sanatçılarının da buralarda yürüdüğünü düşünüyorsunuz. Rönesans'ın buradan doğduğunu, buradan sanat tarihinin şekillendiğini hissediyorsunuz. Floransa'nın tamamını tüylerim diken diken dolaştım. Döndüğüm her sokak beni ayrı büyüledi.

Floransa Roma'ya nazaran küçük bir kent. Bir gün, müzeleri gezmezseniz eğer fazlasıyla yeter. Ama herkesin "Paris için Louvre neyse Floransa için de Uffizi odur" dediği Uffizi müzesine gidilmeli.

Florsansa'daki turumuz Santa Croce kilisesinden başladı, Palazzo Vecchio, Uffizi Müzesi, Ponte Vecchio, Piazza della Signoria ve nihayet Duomo Kilisesi. Bu güzergahta giderken aralarda bir sürü şey görüyorsunuz tabi. Floransa'nın her sokağı bir olay.

Floransa'daki en ilginç bölüm Ponte Vecchio köprüsü. Eskiden kasapların sıralandığı köprü dönemin kralının "kötü kokuyor hepsini kapatın" emri üzerine kapatılmış. Yerine ne açılıns diye sorunca da kral "kuyumcu dükkanları açılıns" demiş. Böylece yüzlerce yıldır köprü üzerinde kuyumcu dükkanları satış yapmaktaymış. Buranın en enteresan özelliği her dükkanda tamamen orijinal, taklitten uzak eserlerin yer alması. Nadide bir eser satın almak istiyorsanız tüm dükkanları gezmelisiniz çünkü birinde olan şey diğerlerinde olmuyor. Fiyatlar tuzlu tabi.

Floransa'daki onca meydan, müze, yapı arasında en fazla vakit geçirdiğim şüphesiz Piazza della Signoria meydanı oldu. Burası işte Floransa'ya açık hava müzesi denmesinin sebebi olabilir zira fotoğraflardan gördüğümüz, aşına olduğumuz heykellerin birkaçı burada sergilenmekte. Örneğin her ne kadar orijinali olmasa da Hz. Davud heykeli, Herkül heykeli, Medusa Kafasıyla Persesus heykeli buradaki bakmaya doyamadığım nadide eserler. Yine meydandaki Neptün çeşmesi ve üzerindeki Possedion heykeli her ne kadar ayrıntıdan uzak, damarsız yapısıyla hayal kırıklığı yaratsa da dünyanın ilk Possedion heykeli olarak tarihe geçmiştir. Ama hepsinden önemlisi Sabine'den Kız Kaçırma heykeli bence meydandaki en muhteşem heykeldi. Tek bir mermerden yekpare olarak yapılan heykel, İtalya'nın kurucuları Romulus ve Remus (İtalya'nın Tarkan'ı), İtalyan ırkını devam ettirebilmek için Sabine'den kız kaçırdıkları dondurulmuş. Kadın yukarı doğru gerilerek elleri yılan suretine bürünmüş. Erkeklerden biri kızı kavrayıp kaldırmış ve bir ayağının üzerine ağırlık vermiş. Bu andaki vücutlardaki gerginlik, kaslar, damarlar, kadının poposundaki gölge gerçekten inanılmaz. Fotoğraflardan anlaşılması mümkün olmayan muhteşem bir detaya sahip. Bu heykelin çevresinde yarım saat geçirmişimdir. Meydanda bunlar dışında hiç yoksa 20 tane daha irili ufaklı heykeller vardır ama o kadar nadide eserler var ki Medici aslanlarına mesela bakmıyorsunuz bile. Ya da mesela meydanın girişinde atının üzerinde mağrur, dik bir şekilde şehre giren Medici heykeli gözünüze fazla önemli gözüküyor. Oysa devlerle kapışmak için Tanrıça Medusa'nın kafasını kopartan Perseus heykeli, elinde Medusa kafasıyla atının üzerindeki Medici'ye bakıyor. Medici ailesi düşmanlarına bir nevi göz dağı veriyor. Bu meydanla ilgili daha fazla yazı yazılabilir ama burada bırakıyorum. Gerek sokak sanatçılarıyla, insan kitlesiyle, heykelleriyle Floransa'daki en eğlendiğim, en çok vakit geçirdiğim alan burası oldu.

Son olarak Duomo Kilisesinden bahsetmeden olmaz. Duomo kiliseleri, kentin en büyük kilisesine verilen paye aslında. Gittiğimiz her yerde Duomo kilisesi vardı. Buradaki çok özel. Duomo kilisesine giderken rehberimiz, "şu köşeyi dönünce hep birlikte vooav diyeceksiniz" dedi. Ben dalga geçiyordum. Köşeyi dönerken kubbeli yapıyı görünce içimden "bunun için mi heyecanlandırdın bizi" dedim. Biraz daha dönünce assolist ortaya çıktı. Meğer ilk gördüğüm yapı vaftizhane imiş. O da devasa idi ama kilisenin yanında... Abartmıyorum, yapıyı görünce elim ayağım boşaldı. Vatikan'da bile böyle olmamıştı ki Vatikan dünyanın en büyük kilisesi. Çok değişik, harika bir yapı Floransa'daki Duomo Kilisesi. Onun da etkisi fotoğraflardan anlaşılıyor.

Floransa'da bu anlattığım kısmı bir saatten az bir zamanda rehber eşliğinde gezdik. Rehberimiz serbest zamanımızın başladığını ve nerede kaçta buluşacağımızı söyleyip, birkaç restoran ve yemek tavsiyesi verip ortadan kayboldu. Şehri bir uçtan diğer uca gezdiğimizden aşağı yukarı nerede ne

var öğrenmiştik. Bu şekilde gezmenin çok mantıklı olduğunu fark ettik. Önce rehber şehri hızlı hızlı gezdirir, sonra size serbest zaman verir siz aynı yerleri bir daha gezersiniz. Floransa'daki ilginç olan şey, tam 7 saat serbest vaktimizin olmasıydı. Şehrin boyutuna göre fazla fazla yetecek bir süreydi. Önce bir yerde oturup etrafı izledik ve dinlendik. Sonra rastgele gezerken Tourist Information bulduk, içeri girip ücretsiz şehrin haritasını aldık. Zaten ben de yazının sonunda .zip olarak paylaşacağım dosyanın içeriğinde turistik haritalar filan paylaşacağım. Onların çıktısını alıp gittiğimden fazla sıkıntı yaşamadık.

Tüm tur boyunca en rahat gezdiğimiz, hatta sonlara doğru sıkılıp hadi dönelim artık dediğim yer Floransa idi. 7 saat çok güzel gezdik, adım atmadık yerini bırakmadık. Müzelerine giremedim tabi. Her şeyi yarım yamalak yapmak yerine birini tam yapayım dedim ve şehrin ruhunu koklamayı tercih ettim. Müzelere girseydim ne müzeleri tam olarak gezebilecektim ne de şehri. Ama aynı şey Floransa için de geçerli. Bir gün şehri doya doya gezip, ikinci gün de müzeler gezilmeli kanımca. Ayrıca söylemeyi unuttum, Battistero di San Giovanni vaftizhanesinin muhteşem rölyef kapısı, Michelangelo tarafından "Böyle bir kapı olsa olsa cennete açılır" dediği için "Cennetin Kapısı" ismini alan bronz kapı Floransa'daki muhteşem eserlerden biri. Zaten minicik kapının önündeki izdihamdan anlarsınız görülmeye değer bir şeyler olduğunu. Buraya tarihteki epik dini olayların üç boyutlu resmedilmesinden dolayı ilk perspektifin burada bulunduğu söylenir.

Floransa benim 10 gün boyunca hafızama en çok yer eden, beni en çok etkileyen yer olarak kişisel tarihime geçmiştir.

Akşam oldukça uzun bir yolculuktan sonra Floransa'da kalacağımız otelimize, *Hotel Cristallino*'ya gittik ama aslında otelimiz Floransa'da değildi. Şehir değiştirdik yani. Otel Montecatini denilen bir yerde. Roma'daki otelden daha geniş, çok tatlı balkonları var. Havuzlu. Bahçesi çok güzel, akşam oturup sefa yapabilirsiniz ve temiz. Bulunduğu yer Montecatini de inanılmaz bir yermiş. Onu da ilerde anlatacağım. Otelin lokasyonu şurada:

<https://plus.google.com/112648420457318870475/about?hl=en>

6. GÜN

Bu gün ekstra tur günü. Belki de herkesin en çok heyecanlandığı gün, çünkü Pisa'ya gidilecek. Pisa & Siena ekstra turu. Yine rehberin tavsiyesi ile tura San Gimignano köyüne gittik.

İlk durağımız Siena. İtalya'nın ortasından nehir geçmeyen tek kenti. Siena Kralı da benim halkımın da suya ihtiyacı var diyerek şehrin merkezine devasa bir çeşme yaptırmış. Şehrin eğimli meydanın meşhur Palio at yarışları yapılıyor (il palio di siena). Senede 2 defa yapılan yarışları yaklaşık 30bin kişi canlı izliyor. Meydan eğimli konkav şekilde yapılmış. Normal zamanlarda insanlar buraya yatıp karşılardaki devasa tarihi binayı izleyerek güneşleniyorlar. Aynı zamanda Siena'da aileler var. Bu ailelerin atları her yıl yarışıyor. Kazanan ailenin arması o sene tüm sokakları süslüyor. Dükkanlarda bu ailelerin armaları satılıyor. Balkonlarda ailelerin armaları asılıyor. Değişik, güzel bir gelenekleri var. Yarışlar anladığım kadarıyla çok çetin geçiyor. Jokeyler her türlü pisliği yapıyor, çekme, düşürme, tekmeleme ile rakiplerini indirebiliyorlar.

Siena'nın çok enteresan bir durumu var. Çok küçük, kendi halinde bir kasaba gibi. Turistik bir yer değil. Gerçek İtalyanları görebiliyorsunuz. En azından Roma ve Floransa'ya göre. Bir noktasında, yerdeki kare taşların birinin üzerinde latince bir şeyler yazıyor. Rehber bizi burada durdurarak yazının tercümesini yaptı. "Hayatta yavaş yaşanan şeyler, en güzel şeylerdir." gibi bir şeydi. Bunun anlamı şu. Taşın az ilerisinde, şu anda yerel sabun, lif filan yapan dükkan önceden McDonalds imiş. İnsanlar o kadar ilgisiz davranmışlar ki kapanmak zorunda kalmış. O kapanınca da bu taşı oraya koymuşlar. Unutmamak için. Kimsenin acelesi yok. Bir yere girip yemek yiyeceksiniz herkes yavaş hareket ediyor. İnsanlar yolda yavaş yavaş yürüyor. Bizim Türk insanını çıldırtan bir yavaşlıkları var. Ama güzel bir şey tabi.

İkinci durağımız San Gimignano köyü. Burası çok enteresan bir yer. 6. yy.'da kurulmuş, yıkılmış, mevcut binalar 12. yy.'dan kalma. Rehber sur kapılarından içeri girerken hepimizi toplayıp gözümüzü kapattı. İçeri girip gözümüzü açtığımızda 12. yy.'da idik. İçerideki her şey o kadar iyi

korunmuş ve aktif ki, kendinizi zamanda geriye gitmiş hissediyorsunuz. Fazla turistik olmayan, kendi halinde bir yer burası. 3 sene üst üste dünyanın en iyi dondurmacısı ödülünü almış, kapısından kuyruk eksik olmayan meşhur Gelateria Dondoli dondurmacısı var. Ayrıca dilim pizza satan, yine kapısından kuyruk eksik olmayan mekandan dilimi 2,5 eurodan 2 dilim pizzayla karnımızı doyurduk.

Dondurma ile ilgili de şöyle enteresan bir durum var. Çoğu yerde topa değil, külaha para veriyorsunuz. Size külah mı kase mi diye soruyorlar. Kase derseniz small, medium ve large diye 3 tip kase var. Small sallıyorum 3 euro, içine doldurulabilecek dondurma belli olduğu için, isterseniz 1 tip dondurma söyleyin isterseniz 10 tip, 3 euro ödüyorsunuz. 10 tip söylerseniz hepsinden azar azar koyuyorlar haliyle, 2 tip söylerseniz kaseyi yarı yarıya dolduruyorlar. Külaha da benzer bir durum var. Küçük külahlar var, üstü fıstıklı çikolatalı külahlar var. Külah 5 euro ise kaç tip dondurma söylediğinizin bir önemi yok. Ödeyeceğiniz miktar 5 eurodur. Ama gittiğiniz her yerde çok şık dondurmacılarla karşılaşıyorsunuz. Eğer dondurmaları seviyorsanız hepsini denemenizi tavsiye ederim. Roma'da birkaç yerde dondurma yiyin zaten, meşhur roma dondurmasının tadına bakın.

San Gimignano'da enteresan bir gelenek varmış. Zengin aileler zenginlikleri ölçüsünde kule diktirmek zorundalmış. Zengin bir aile, kendisinden daha fakir bir aileden daha kısa kule dikemiyormuş. En zengin aile en yüksek kuleye sahip, sonra sırayla gidiyor işte. Zamanında 70 küsur tane kule varmış, sanırım 13 tane kalmış. Hala o kulelerde insanların yaşadığını düşünmek insanın beynini durduruyor. 12. yy.'da yapılmış taş bir binada yaşadığınızı düşünsenize. San Gimignano harika manzarası ve dondurmasıyla yine İtalya'da gittiğim hiçbir yere benzemeyen, anormal derecede farklı, belleğimde her zaman yer edecek, fırsatını bulursanız affetmemeniz gereken yerlerden biri.

Ve günün son durağı. Meşhur Pisa Kulesi. Paris'in Eyfel'i. Belki sadece burayı görmek için tura gelen insan vardır. Rehberimizin de en başından beri dediği gibi Pisa'da hiçbir şey yok. Sadece o meşhur fotoğrafı çekmek için 2,5 saat yol gidip dönüyorsunuz. Yalnız Pisa Kulesi aslında Pisa kentinin Duomo Kilisesinin kulesi. Yani kentin en büyük kilisesinin. Kulenin yanında kilise ve onun da yanında vaftizhane var. Vaftizhane tarafındaki kapıdan alana giriş yapıyorsunuz. O açıdan, devasa kilisenin yanından daha da devasa eğik kulenin görüntüsü gerçekten muazzam. Orada etkilendim. Ondan sonrası eziyet. Herkes fotoğraf çekiyor. Kimse dönüp kuleye doğru düzgün bakmadı bile. Kulenin yakınına da gitmedi çoğu kişi. 100 m. ilerden fotoğraflayıp birkaç magnet alıp döndüler. Magnet deyince, otobüsten indiğinizde, henüz kulenin bulunduğu alana gelmeden ilk 4-5 satıcı Türkçe pankartlar açıp, Türk bayrağı asıp size satış yapmaya çalışıyor. "Gel kardeş, pazarlık var" diye bağıyorlar. Aslında hepsi zenci, Afrikalı satıcı. Bizim tur rehberleri mi örgütledi nasıl oldu bilmiyorum ama "Fatmagül'ün Suçu Ne", "Kıvanç Tatlıtuğ'da 5dk önce buradaydı", "Her yer Taksim her yer direniş" şeklinde pankartlar asmışlar, onlardan alışveriş yapmanız için sizi tahrik ediyorlar. Türk olduğunuzu anlamaları da bir saniyelerini alıyor. Biri sordu rehberine nasıl anlıyorlar diye, "Türk olduğumuz paçalarımızdan akıyor, şak diye anlıyorlar" dedi. İşin enteresan tarafı, rehber bizi uyardı, kimse konuşmasın, satıcıların yanından sessizce geçelim, beni de tanırlar ortanıza geçeyim görmesinler, bakalım ne yapacaklar dedi. Biz alana girer girmez hepsi bağırmağa başladı. "Gel kardeş pazarlık var".

Velhasıl, Pisa gittim gördüm demek için bir kere gidilesi ama çok da bir esprisi olmayan bir yer bana kalırsa. Gururla söylüyorum ki O fotoğrafı çekmedim.

Fotoğrafla ilgili bir iki kelam etmek gerekirse... Yanımda video kamera ve d-slr fotoğraf makinamı götürmüştüm. Tamron 28-80 mm'nin optik performansını beğenmediğimden yanıma sadece 50mm f1.8 lensimi aldım ve bir kez daha geniş açı lensim olmadığı için isyan ettim. 50mm portre ve mimari çekimlerde şahane ama iş manzaraya gelince sıcıyor. Manzarayı bırak, devasa binaları çekerken de 100 m. geriye gitmek zorunda kalıyorum. Sigma 10-20 mm.'yi gözüme kestirdim, büyük ihtimalle onu alacağım.

Ama esas değinmek istediğim nokta insanlardaki fotoğraf çekme merakı. Artık o kadar abartı bir

noktaya gelmiş ki kendimi Sultanahmet'te içine girdiğim buhrandan daha kötüsünde buldum. Rehber ne derse insanlar hazırda bekliyor, rehberin işaret ettiği yerin şak diye fotoğrafını çekiyor. Rehber "sağ tarafımızda çam ağaçları" dese herkes cep telefonunu çıkartıp fotoğrafını çekiyor. Gerçekten de orada olma hali, orada olmaktan öne geçmiş durumda. İnsanlar eserlere kendi gözleriyle bakmıyor bile. Tabletten fotoğraf çekme diye çirkin bir kavram türemiş. Etrafı tabletin ekranından izliyorlar. Her şeyin fotoğrafını çekip, eve gidince aa ne güzelmiş diye izleyecekler sanırım. O anı ıskaladıklarının farkında değiller halbuki. Floransa civarında her ne kadar dikkat etsem de ben de bir Japon turiste dönüştüğümü fark edip sinirlendim ve gezinin devamında tek bir kare bile fotoğraf çekmedim. Zaten kendime kota koyuyorum, bu gün 100'den fazla fotoğraf çekmeyeceğim diye. Çünkü eve gidince yüzlerce birbirinin aynısı fotoğraf arasında kaybolup, hangisini silsem, hangisini işlesem bilemiyorum ve çektiğim fotoğraflara bakmak istemiyorum. Az ama öz, baktığımda sevebileceğim fotoğraflar çekmek istiyorum. İnsanlarsa ilerde unuttuklarında fotoğraflarına bakıp hatırlayacakları, ne güzel turdu diyebilecekleri anı fotoğrafları çekmek istiyorlar ve çekebildikleri kadar çok fotoğraf çekme derdinler. Bense çektiğim fotoğrafları anı olsun diye değil, estetik gözüksün, belki bir yer paylaşırım umuduyla çekiyorum. Belki de ben haksızım bilemiyorum.

Akşam 9 gibi Montecatini'deki otelimize ulaştık. Bir gece önce rehber eşliğinde Montecatini'yi panoramik şehir turu şeklinde turlamıştık. Montecatini acayip güzel bir yer. Şehre bu kadar uzaktaki bir otelin bulunduğu yerin bu kadar güzel olabileceği aklıma gelmezdi. Montecatini bizdeki Marmaris ya da Bodrum'un denize kıyısı olmayan hali gibi düşünebiliriz. İnsanların emekliliklerinde gelip yerleştikleri, küçük, sessiz ama enteresan ayrıntılar barındıran bir yer. Kentin çeşitli yerlerinde büyük sahneler var, genelde yaşlılar kollarına sevgililerini takıp oraya gidip dans ediyorlar. Canlı müzik yapılıyor. Sahnede 20 çiftin ahenkle, birbirine çarpmadan, ustalıklı dönüp durduğunu gözünüzün önüne getirin. Sıfır ego, sıfır dert. Herkes eğleniyor. Tüm kent yaşlı kaynıyor. Sanki herkes birbirini tanıyor gibi. Yol kenarına masa sandalye atmış insanlar eğleniyor. Herkes çok şık. Zaten İtalya'da en çok dikkatimizi çeken şey bu. Herkes çok şık. Aile yemeğine çıkanlar ya da yürüyüşe çıkanlar bile sanki düğüne gelmişler gibi. Bir de şişman İtalyan diye bir şey yok. Herkes fit, güzel. Burada gerçek anlamda İtalyan gördük. Çünkü çoğunlukla dolaştığımız yerler oranın Sultanahmet'i gibi. Her taraf turist kaynıyor. Satıcılar Asyalı ya da Afrika'lı. İtalyan görmek mümkün değil yani. Ama burada öyle değil, herkes İtalyan.

Akşam o kadar yorgun olmamıza rağmen Montecatini merkezinde birkaç saat vakit geçirdik, nefis dondurma yedik ve otelimize dönüp tam anlamıyla sızdık.

7. GÜN

Bugün bizim açımızdan en heyecanlı gün çünkü aslında bu tura gelmemizin esas sebebi Venedik'i görmek. Lakin dersimize çalışmadığımızdan Venedik ve Venedik'e olan yolculuk beni fazlasıyla şaşırttı. Venedik lagünlerin üzerine kurulmuş minik adacıklar topluluğu. Toplam 118 tane küçük adanın birleşiminden oluşuyor. Bu adaları birbirine bağlayan 400'den fazla köprü mevcut. Venedik'de gezerken bir adadan diğerine geçip duruyorsunuz. Venedik'de Venedik'in toplu taşıma aracı Vaporetto ile dolaşırken doldurulmamış lagünleri de gördük. O denize sıfır lagünlerin nasıl olup da bir şehre dönüştüğü gerçekten çok enteresan bir durum.

Bir klasik olarak, İtalya'da gittiğimiz üçüncü önemli durak da daha önce gittiğimiz hiçbir yere benzemiyordu. Venedik aşırı nemli, aşırı kalabalık... Roma ve Floransa'nın aksine dar basık sokaklı. Çok fazla meydanı yok. Sanki Eminönü'nde yürüyormuş gibi hissediyorsunuz kendinizi.

Venedik gezisinin olduğu gün hayli sıkışık bir programımız var. Şehri gezme, gondola binme, Murano Adası, Burano Adası ve Venedik'deki otelimize dönüş.

Venedik'in 118 adasından sadece birinde motorlu araç dolaşabiliyor. Diğerlerinde yasak. Dolayısıyla şehre gidebilmek için bizim için ayarlanmış vaporettolardan birine biniyoruz. Yani bildiğimiz vapur. Vapurda rehberimiz kendisinden kurtulmamızın mümkün olmadığını hatırlatıp, mikrofonu eline alarak bilgi vermeye başlıyor.

Kısa bir yolculuktan sonra Venedik'e ulaştık. Çok hızlı bir şekilde San Marco meydanına doğru yürüdük. Sahil kesimi aşırı nemliydi. İç taraflar kısmen gölgeli ve esintili. San Marco meydanı, buranın en büyük, en kalabalık ve en merkezi yeri. Venedik, gittiğimiz diğer yerlere göre kaybolması en kolay lokasyondur. Her taraf labirent gibi. Dolayısıyla buluşma noktamız San Marco meydanı. Şehrin her tarafında San Marco yön tabelaları var.

Meydanda Duomo Kilisesi var. Kenarlarda ise ünlü markaların dükkanları. İki cephesinde klasik müzikle birlikte yemek yiyebileceğiniz aşırı lüks mekanlar var. Tüm İtalya'nın en pahalı mekanlarından ikisiymiş burası. Bir de ekmek arası şnitzel filan yapan büfe gibi bir yer var. Fiyatları da ucuz. Oradan ekmek arası alıp ayakta yiyebilirsiniz, çünkü bu meydanda oturmak yasak. Turuncu kıyafetli öğrenci tipli gençleri tüm gün kenardaki merdivenlere oturanları gelip nazıkça uyarıp, oturmak için nereye gidebileceklerini tarif ediyorlar.

San Marco meydanına geldikten sonra ekstra Gondol gezisine katılacak olanlar 45 dakika sonra toplaşmak üzere serbest zaman aldık. Yolda çok sıkıştığımız için public tuvalet bulalım dedik. Ben sahil tarafında gelirken yolda ok şeklinde WC stickerları görmüştüm. Onları takip edelim dedik. O oklar da öyle bir gidiyormuş ki, vapurdan indiğimiz yere geri dönüp, ara sokaklara dalıp anca tuvaleti bulduk. Adamlar 2 km uzaklıktaki tuvaleti, 2km boyunca her 10 m'de bir okla tarif etmişler. Hayatımda da girip girebileceğim en pahalı tuvalet orada girdim. 1,5 euro. Tuvaleti ararken de bir yandan şehri gezmiş olduk. Yolda durarak alışveriş yaptık filan. Sonra dediğim büfeden şnitzel alıp, buluşacağımız yere geldik. 45 dakikamız bu şekilde geçti.

Ekstra gondol gezisi 25 euro idi. 6 kişi bir gondola biniyorsunuz. Rehber sizden altışarlı gruplanmanızı istiyor. Rastgele birileriyle grup oluyorsunuz ya da o ana kadar samimi olduğunuz birileri varsa onlarla binebilirsiniz. 2 tip gondol gezisi var, kısa ve uzun. Biz uzun olanı gerçekleştirdik. Kısa olan sanırım 15dk sürüyor, biz tam yarım saat dolaştık. Şehri dolaşırken görüyorsunuz ki birçok farklı noktada gondol durakları var. Hepsinin olayı farklı. Güzergahları farklı. Fiyatları farklı. Bazı gondollar iki kişilik, özel gondollar. Pahişah kayığı gibi, afili. Bizim bindiğimiz siyah, sade gondollardandı. Gruptan bazı insanlar tura katılmayıp gondola kendileri bindiler. Kişi başı 13 euro ödemişler. Sanırım şöyle oluyor, tüm gondol için sizden bir para istiyorlar. Sallıyorum 80 euro. İstersen tek başına bin, istersen 2 kişi bin, 40-40 bölüş, istersen 6 kişi bin 13 euro öde. En fazla 6 kişi binebiliyorsunuz. Venedik'e giderseniz gondol gezinizi bu şekilde 6 kişi ayarlayarak daha ucuza yapabilirsiniz ama tüm grupla birlikte gitmenin keyfi de farklı oluyor. Çünkü sizin grubun gondolları önünüzde, arkanızda, yanınızda oluyor. Herkes birbirinin videosunu, fotoğrafını çekiyor, birbirine laf atıyor. Gondol Venedik'de yapılacak en iyi aktivite, hatta bana göre tek iyi aktivite. Onun dışında bir numarası yok bence.

EKSTRA TURLAR

Bu ekstra turlarla ilgili de bir parantez açayım. Örneğin bizim gittiğimiz 400 euroluk, 10 günlük otobüsle İtalya turu, yüksek ihtimalle bu haliyle tur firmasına maddi zarar vermekte ya da çok az miktarda kar ettirmekte. Düşününce Yunanistan'dan giderken ve dönerken vapura biniyorsunuz, 6 gün 4 yıldızlı otelde kalıyorsunuz, 10 gün otobüsle seyahat ediyorsunuz filan. Yüksek ihtimalle tur firmasını zarara sokuyorsunuz ama şu kesin ki tur firması zararını ekstra turlardan aldığı karlar ile karşılıyor. Biz tüm ekstra turlar için 300 euro verdik, öyle tahmin ediyorum ki, bu ekstra turların firmaya maliyeti 100 euro, en fazla 150 eurodur. Geri kalanı da kar. Sanırım vize başvuru ücreti olarak verdiğiniz 110 euronun bile içinde bir miktar hizmet bedeli var. Yüksek ihtimal tura katılıp, hiçbir ekstra tura katılmadan dönerseniz tur firmasını zarara sokmuş olursunuz ama yine de kimse sizi turlara gelmeniz için zorlamıyor, baskı yapmıyor. Benim gözlemlediğim bu. Zaten hemen hemen herkes tüm turlara geldi.

Bu parantezden sonra muhteşem gondol gezimizle devam edeyim. Gondol gezisi o kadar değişik bir tecrübe ki sadece bunu yaşamak için İtalya'ya, Venedik'e gelinir. Ben çok sevdim. Hatta vaktim olsaydı bir kere daha binmek isterdim. Bir kere kayığa bindiğinizde koltuklara oturuyorsunuz ve oradan inene kadar hiç kalkmamanız gerekiyor ya da ani hareket yapmamanız gerekiyor. Çünkü arkanızda kayığı süren görevli ayakta duruyor ve kayığın dengesi hayli kötü. Ama o kadar ustalar ki

yolda şarkı söyleyip, ıslık çalıp birbirleriyle İtalyanca bir şeyler konuşuyorlar. Köprülerin altından, suyun içindeki evlerin arasından geçerken duyduğunuz tek ses kayığın suyun içinden ilerleme sesi. Şehir 50 metre arkanızda ama siz öyle sükunetli, yavaş yavaş ilerliyorsunuz ki, içiniz huzur doluyor. Görevli de hiç acele etmiyor, bazı yerlerde duruyor, tadını çıkarta çıkarta ilerliyorsunuz. Yarım saat çok kısa gibi ama orada zaman yavaş geçiyor. Bizim bindiğimiz turda kayıklar en son Venedik'in dışına, geldiğimiz denizin olduğu bölgeye çıkıp tekrar U çizip geri dönüyorlardı. Dediğim gibi hepsinin parkuru aynı değil.

Gondol gezisinden sonra rehber serbest zaman verdi. Kendisiyle gezmek isteyen olursa şehrin içinde hızlı bir tur attıracağını, isteyenin kendi kendine gezebileceğini söyledi. Zaten rehber ne yaparsa yapan, ne yerse yiyen, ne derse yapan bir topluluk olduğumuz için hemen hepimiz peşine takıldık. O yine yolda anlata anlata gezdirdi bizi. Ara sokaklarından esas çıkmak istediğimiz bölgeye Rialto Köprüsü'ne çıktık. Burası da Venedik'in en kalabalık ve görülmesi gereken yerlerinden biri. Rialto Grand Kanal üzerindeki en eski köprü ve üzerinde envai çeşit dükkan bulunmakta. Çok kalabalık. Herkes buradan fotoğraf çekiyor. Dükkanlar da tıklık tıklım. Burada 20dk'lık bir serbest zamanımız oldu. Yine alışveriş, hediyelik eşya, fotoğraf. En son buluşup Murano Adası turunu yapmak için vapura bineceğimiz alana doğru yürüdük.

Adalar hakkında dersime çalışmıştım. Murano Adası dandik, esas görülmesi gereken yer Burano Adası. Arkadaşımın dediği gibi. Eğer rehber tura Burano Adasını eklemeseydi zaten tura katılmayacaktık, çok da iyi yapacaktık. Adalara giderken yolda gereksiz vakit kaybediyorsunuz. O vakitte Venedik'i fazla fazla gezebilirdik. Çünkü düşününce, Venedik'i toplamda 1 saat gezmedik. Roma ve Floransa ile ilgili şunu diyebiliyorum. Şimdi gitsem kaybolmam, nerede ne var biliyorum. Venedik ise muamma. Hem çok karışık hem de orayı diğer yerlere göre daha az gezebildik. Çünkü düşününce Roma ve Floransa'nın panoramik gezildiği gün ekstra tur yoktu ama Venedik gezisinin olduğu gün hem Venedik'i gezdik hem de ekstra turlara katıldık dolayısıyla Venedik'i gezmeye vakit kalmadı. Neyse; Murano Adasında cam fabrikaları var. Fabrikaların önünde iskeleler var. Bizim gibi turistlerin vapurları fabrikalardan birine yanaşıp, cam ustasının gösterisini izleyip isterse bir şeyler satın alıp dönüyorlar. Adayı gezme yok yani. Zaten adada görececek bir şey de yok. Yalnız gittiğimiz fabrika 1000 senedir aynı aile tarafından işletiliyormuş. Yazıyla yazayım da tam olsun. Bin senedir. Bin. İnanamadım ama öyleymiş. Fabrikada 25 yıldır usta olan bir amca bize 2 tane gösteri yaptı. Rehber yine bir mikrofon bularak bize ustanın tekniğini anlattı. Usta bir tane bardak, bir tane de şaha kalkmış at yaptı. Aslında gördüğünüz sanat, herhangi bir tatil yerinde gördüğünüz cam ustalığının aynısı. Bodrum'da, Avşa'da filan görmüşsünüzdür illaki. Buranın olayı, bu ustalığın ilk burada bulunmuş olması. Dünyada camın işlendiği ilk yer burası. Eski zamanda bu ada o kadar iyi korunuyormuş ki, buradan bilgi çıkmasını diye ustaların adadan çıkışları ve yabancıların adaya girişleri yasakmış. Osmanlı ile Venedik'liler uzun zaman savaşmış yenişemeyince Venedik'liler Osmanlı himayesi altına girmişler. Yani Osmanlı Venedik'lilerden vergi almış karşılığında da onları korumuş. Osmanlı Venedik ilişkileri iyi olunca bu Murano Adasındaki sırrın Osmanlı tarafından öğrenilmesini sağlanmış Paşabahçe markası da böylece doğmuş. Paşabahçe ustalığı buradan geliyormuş yani. Rehberin yalancısıyım. Ustanın şovundan sonra yarım saatlik fabrika satış mağazasında alışveriş molamız oldu. Mağazadaki her şey camdan. Süs eşyası, küpe, kolye filan bulmak mümkün. Fiyatları da hayli yüksekti.

Sonraki durak için aşırı heyecanlıydım ve İtalya'ya gelmeden önce neredeyse sadece Burano Adası ile ilgili bir şeyler okuyup resimlerine baktım. Eğer tur kapsamında buraya gelmeseydik Murano turuna katılmayıp buraya kendim gelmeyi düşünüyordum, neyse ki gerek kalmadı. Adaya gidince arkadaşımın dediğinin az bile olduğunu fark ettim. Burano Adasında gözlerinizi açtığınızda gerçeklik algınız kayboluyor. Kendinizi bir çizgi filmin içinde gibi hissediyorsunuz çünkü her yer rengarenk. Tüm evler farklı ve pastel renklere boyanmış. Sadece evler mi. Sandallar, saksılar, çiçekler. Her yer rengarenk. Bunun da hikayesi şu. Eski zamanda sarhoş balıkçılar evlerini karıştırıp yanlışlıkla başkalarının evine giriyorlarmış. Bunun önlemek için tüm evler pastel renklere boyanmış ve boyacı yanlış eve girerse elindeki karttan bakıp doğru eve gönderiyorlarmış. Bu gelenek devam etmiş ve burası hikayesi olan turistik

bir mekana dönüşmüş. Adada evini kafana göre boyayamıyormuşsun. Evini boyamak için belediyeden izin alman gerekiyormuş. Adanın olayına klasik Türk pragmatistliği ile, anahtar yok muymuş o zamanlar şeklinde bir yorum getirildi. Hikaye belki de uydurma bile olabilir. Ne önemi var. Gerçek şu ki Burano Adası da daha önce gittiğimiz hiçbir yere benzemiyor ve İtalyanların turist çekme konusunda aşırı usta oldukları aşikar. Örneğin kışın Venedik sular altında kalıyor, tüm meydana masalar atıp, lastik çizmelerle burada maske festivali düzenliyorlarmış. Kışın festival için Venedik'e gelen insan, gelmişken Floransa'yı da göreyim, Roma'yı da göreyim diye tüm ülkeyi dolaşmış. İtalya'ya senede 30 milyon turist geliyor ve bu işten ciddi para kazanıyorlar. Siena'daki Palio yarışları, Venedik'deki maske festivali, Milano'daki Expo... Roma'daki İspanyol Merdivenleri senenin her günü turist kaynıyor. Sebebi de bu işte. Farklı dönemlerde İtalya'ya gelmek için bir sebep var. Düşününce Formula 1 bile bir sebep (Ben tam Milano'da iken, pazar günü Formula 1 yarışı vardı. Bulduğumuz yerden yarım saat uzaklıktaydı. Gidemediğim için acayip üzüldüm. Bu kadar olur yani.) Burano da aslında tekstil konusunda aşmış bir ada. Yani Murano için cam neyse Burano için de dantel, örgü o. Buradan da el dikimi kıyafet, örtü vs. alabilirsiniz. Burada da serbest olarak 1 saat kadar gezdikten sonra vapura atlayıp geri döndük. Şöyle kabaca düşünürsek, gittiğimiz yerlerde, o yerin önem durumuna göre 15dk-60dk arası bir serbest zamanımız oluyor. Rehber başlangıçta hızlıca gezdirip o yeri anlatıyor. Nerede buluşulacağını söyleyip serbest zaman veriyor. Sonra siz mantığı kavradığınız için daha bilinçli olarak gezabiliyorsunuz. Ayrıca rehber sizi bırakmadan, şuradan giderseniz alışveriş yerleri var, yemek yiyecek olanlara şurayı tavsiye ediyorum, tuvalet şurada var, şurayı mutlaka görün gibi tavsiyeler de veriyor.

Bu arada Venedik'de hiçbir tura katılmayanlar, San Marco meydanından ayrıldıktan sonra yaklaşık 7 saat serbest olarak gezdiler. Yani eğer Murano ve Burano Adalarına gitmek istemezseniz Venedik'i sindire sindire gezme şansına sahip oluyorsunuz ki bu da güzel bir alternatif. Onlarla en son dönüşte, akşam 8 gibi buluşup hep beraber geri döndük. Venedik'in içinde otel var mı bilmiyorum, varsa da eminim çok pahalıdır. Bizim otelimiz Venedik'e baya uzak bir mesafedeydi. Yani işin kötü tarafı, ertesi günkü tura katılmak istemiyorum dersanız Venedik'e kendi başınıza gelme durumunuz hayli zor. Hem uzak, hem de Venedik'e gelmek zahmetli, limana gidiyorsunuz, vapura biniyorsunuz. Yollar çok karmaşık.

Venedik'de kaldığımız otelin adı NH Mantegna.

<https://plus.google.com/115210008907198789992/about?hl=en>

Kaldığımız en iyi otel buydu. 12 katlı, kocaman, lüks, pencereleri açılmayan, içinde sessiz ve teknolojik havalandırması çalışan, tertemiz, kocaman, 2 tuvaletli filan bir otel. Aslında bakarsanız kaldığımız oteller gittikçe daha iyi oldu. En kötüsü Roma'daki idi. Kötü dediğim de diğerlerinin yanında. Yoksa orası da gayet iyiydi. Merkeze yakındı ama küçüktü filan. Floransa'daki daha büyük ve lükstü, bulunduğu yer şahaneydi ve bahçesi çok güzeldi. Ortamı iyiydi. Ama onda odalarda internet çekmiyor. Sadece lobide interneti kullanabiliyorsunuz. Roma'dakinde sorun yok. Venedik'deki otel ise gelişmiş bir internet ağına sahip. Odanızdan internete bağlanıyorsunuz, açılan sayfa otelin sayfasına yönlenecek. Orada Free (Basic) seçeneğini seçip, oda numaranızı ve soyadınızı giriyorsunuz size 24 saat ücretsiz internet erişimini açıyor. Ertesi gün aynı işlemi yine yapıyorsunuz. İnternet hızı gayet iyi. Diğer otellerde internet şifresi yok.

8. GÜN

İtalya'daki son günümüz. Herkeste yorgunluk. Psikolojik olarak bile dağıldık. Turun başında her şeyin fotoğrafını çeken insanlar artık bıkmış durumda. O kadar çok tarihi, eski bina gördük ki artık kafamızı kaldırıp bakmak istemiyoruz. Heyecanımız gitmiş durumda. Buradan yola çıkarak, bir haftanın ideal süre olduğunu söyleyebilirim. Bir haftadan uzun turlar insanı yorar.

Bu günkü planımız, önce Garda Gölü, sonra rehberimizin ekstra olarak eklediği, normalde olmayan Milano ve son olarak da Verona. Sanırım bu turun fiyatı normalde 60 euro iken, Milano'da eklenince 80 euro olmuştu.

Sabah çok erken vakitte Garda Gölü'nün çevresindeki 24 kentten en gelişmiş olan Sirmione kasabasına gittik. Sirmione küçük, şirin ve gereksiz bir kasaba. Gittiğimizde henüz horozlar ötmediği halde sağda solda sabah koşusu yapan insanlar gördük. Sirmione'nin bir adet kalesi mevcut. Çıkıp manzarayı izleyebilirsiniz. Gölün etrafındaki kasabalardan biri dedik, zaten göl kocaman olduğu için sahil kasabası gibi olmuş. Gürültüden, acelecilikten uzak, sakin, insanın yaşamak isteyebileceği bir yer burası. Ama bu kadar. Türkiye'den gelmiş birinin burada tam olarak ne bulabileceğini anlamadım. Tur firmasının insanları buraya niye getirdiğini de anlamadım. Düşünecek olursak Floransa'daki otelimizin bulunduğu yerin, Montecatini'nin buradan daha çok esprisi var. Sirmione, Türkiye'de görebileceğimiz, şaşırtıcı olmayan bir yer. Şikayet etmiyorum ama burada harcanan vakti daha efektif kullanabilirdik, o bakımdan kötü oldu.

Sonra benim bu ekstra tura katılma sebebim olan Milano'ya gittik. Yaklaşık 2 saat otobanda yardımamız gerekti bunun için. Milano, İtalya'nın en kuzeyinde bulunan kentlerinden biri. Böylece Napoli'den girdiğimiz İtalya'yı güneyden kuzeye kadar kat etmiş olduk. Bu inanılmaz gerçektir. Milano İtalya'nın en gelişmiş kentlerinden biri. Bana göre İstanbul'un olması gerektiği gibi bir şehir. Abartı bir tarihi yok ama yine de tarihi bir geçmişi var. Yani şöyle ifade edeyim. Herkes Milano'ya burun kıvrırdı. Çünkü Milano'yu Roma ve Floransa ile kıyaslıyorlardı. Tabi ki onlara kıyasla 21. yy. kenti Milano. Ben İstanbul ile kıyasladım. İstanbul ile kıyaslarsan 18. yy. kenti. İstanbul, yeni Roma'nın başkenti olmasına rağmen Roma ya da Floransa ile asla kıyaslanamayacak bir şehir. Olsa olsa Milano ile kıyaslanabilir diye düşünüyorum. Ama ben eminim ki İstanbul İtalyanların elinde kalsaydı bugün Roma ne ise İstanbul da o olurdu. Roma zaten eski Roma'nın başkenti ve tarihini çoğunlukla Vatikan'dan, Papalık müessesinden alıyor. İstanbul ise hem Roma, Bizans, hem Osmanlı'dan alıyor. Ayasofya gibi, her iki kültürün, her iki dinin miraslarını görmem gerekiyor. Ben daha önce dediğim gibi, İtalya'nın hiçbir yerinde İstanbul'daki gibi yıkılmaya terk edilmiş eski, tarihi bina görmedim. Ya da tarihi binaların otel, alışveriş merkezi yapıldığını da görmedim. Tarihi binalar eskiden hangi amaçla kullanılıyorlarsa bugün de o amaçla kullanılıyorlar. Birileri orada yaşıyorlar. Orası için kira ödüyorlar filan. Düşününce dehşet bir durum.

Milano'ya geri dönelim. Tertemiz bir şehir. Bundan önceki yerler öyle değildi. Milano tam bir Avrupa kenti gibi. Işıkların üzerinde kamera var. Yayalar için. Arabalar zaten ihlal yapmıyor. Biz de tüm İtalya seyahatimiz boyunca sadece burada araba olmasa bile durduk, karşıdan karşıya geçerken.

Milano'ya giderken şöyle enteresan bir durum yaşadık. Merkezine gelmeden, henüz bir on dakika kadar uzakta iken, rehberimiz 21. yy. eserlerini görüyoruz sağda solda dedi. Taş evler, zevkli mimariler. Fena değil. Bu yüzyılda yapılmışlar ama eski gibi duruyorlar. Ve bir tarzları var. Ucuz olsun diye yapılmamışlar. Neyse, biraz ilerleyince 20. yy.'a geldiğimizi duyurdu rehberimiz. Kentin kalbine gittikçe zamanda geriye gidecektik. 19. yy., 18. yy.'da merkeze geldik sanırım. Dediğim gibi burada daha az tarihi eser var ama daha azı Roma'ya göre. Kentin merkezi yine buram buram tarih kokuyor. Öte yandan moda'nın kalbi Milano'da lüks dükkanlar, şık kadınlar, daha az turist, daha çok İtalyan gördük.

Burayı İstanbul ile kıyaslamamın sebebi şu. Mesela daha önce gittiğimiz hiçbir yerde McDonalds görmedik. Vardır illaki ama görmedik. Starbucks görmedik. Burası bir şehir. Fabrikaları var. İnsanlar çalışıyor. Sineması var. McDonalds var. Burası hızlı bir şehir. Megakent. Diğerleri öyle değil. Sanki orada kimse çalışmıyor gibi. Milano normal bir şehir. Abartı bir durumu yok. O yüzden yine söylüyorum, daha önce gittiğimiz hiçbir yere benzemiyor. Ben çok sevdim. İtalya'da nerede yaşamak istersin diye sorsalar bir numaraya Milano'yu yazarım. İki numara da Napoli olur bu arada. Üç de Montecatini olur :)

Milano'da yine şehrin dışında sayılabilecek bir yerde otobüsten indik ve yürüyerek şehri gezmeye başladık. Burada yine de görülecek çok fazla şey var. Borsa binasının tam önündeki damarlı orta parmak heykeli, özellikle bulunduğu binanın önemiyle ve verdiği mesajla dikkat çekiciydi. Ama en en önemlisi tabi ki Milano'nun en büyük kilisesi, Duomo kilisesiydi. Burası aynı zamanda Milano'nun en kalabalık meydanı ve bizim de buluşma yerimizdi. Buraya kadar gelip 2 saat sonra toplanmak üzere dağıldık. Koskocaman bir şehir için kısıtlı bir süre. Yine de yılmadık, etrafi

dolaştık.

Duomo kilisesini ilk gördüğüm anı unutamıyorum. Bir bu bir de Floransa'daki Duomo kilisesi. İkisinde de tüylerim diken diken oldu. Ama hangisi diye soracak olursanız, Vatikan'daki dünyanın en büyük kilisesi dahil, Milano'daki derim. Fotoğraflarından baktım, sahip olduğu ihtişamın yüzde birini bile yansıtmıyor. Orayı gözlerinizle görmelisiniz. Kiliseyi tam 500 senede yapmışlar. 500 sene. Bir dantel gibi işlemişler her yanını. Her köşesinde ayrı bir ayrıntı. Her tarafı farklı bir olay. İçine de girdik, vitray camlara İncil'i resmetmişler. İçinde ünlü heykeller ve mumyalar vardı. İçi de dışı gibi muhteşem. Vaktimizin belki bir saatini karşısına oturup dinlenerek ve bu şaheseri izleyerek geçirdik. Zaten dünyanın en büyük kilisesi Vatikan, Milano'daki kilise ise dünyanın en büyük beşinci kilisesi, dolayısıyla İtalya'daki en büyük ikinci kilise oluyor. Sonraki de Bologna'daki kilise imiş. Bologna'da bu arada İtalya'da gitmek isteyip de gidemediğim tek şehir, acayip merak ediyorum. Yani demek istediğim gezi boyunca dünyanın en büyük, tarihe geçmiş kiliselerinden birkaçını görme şansına eriştik. Bu arada en büyük kiliselerden bir tanesi de İstanbul'daki Aya Sofya. Eskiden uzun süre en büyük kilise payesini üzerinde taşımış, daha sonra geçilmiş ama hala uzun ve esrarengiz tarihi, hem Hristiyanlık hem de Müslümanlık için sahip olduğu önem ile Aya Sofya Camisi Hristiyanlığın merkezi konumundaki Vatikan Kilisesi'nden sonra en önemli dini eser olabilir.

Milano'da sokak sanatçıları, lüks dükkanları ve inanılmaz insan trafiği ile büyüleyici bir şehir. Dolaşırken inanılmaz keyif aldım. Sanırım aldığım keyifin tam anlamıyla bir avrupa kentine gelmiş olduğumuzun bilincinde olmam olabilir. Çünkü bundan önce gittiğimiz hiçbir yerde yurt dışına çıkmış gibi hissetmiyordum. İtalyanlar Türk gibidir yargısı var ya. Doğru aslında. Akdeniz insanı. Sıcak, duygusal, samimi. Yolları aynı bizim gibi, düzensiz, bozuk, yerlerde çöpler. Trafiği kurlsız. İnsanlar içten ve samimi. Bir acelecilik, bir pratiklik. Avrupa ülkesinde hissetmiyorsunuz kendinizi. Oysa Milano öyle değil. Trafiği çok düzenli, yolları düzgün. İnsanlar asortik. Ukala ve samimiyetsiz bakıyorlar size. Her şey kurallı. İşte aradığım şey buydu.

Milano'da takıldıktan sonra yine sorunsuz bir şekilde buluşup İtalya'daki son destinasyonumuza doğru yola çıktık. Verona. Verona'ya trafik yüzünden planladığımızdan yarım saat daha geç vardık. Aslında Verona'da yapılacak ve görülecek hiçbir şey olmadığı için doğruca koştura koştura Juliet'in evine doğru gittik. Mübalağ değil gerçekten koştuk çünkü ev akşam saat 7'de kapatıyordu ve biz Verona'da otobüsten indiğimizde saat 6:30'du. Yol da hayli uzunmuş ve rehberimiz de en azından ev kapanmadan görelim diye bizi koşturarak oraya götürdü çünkü evi görmeseydik Verona'ya gitmemizin bir anlamı olmayacaktı. Neyse 10 dk kala yetiştik. Evin bahçesi inanılmaz kalabalıktı. Ev müze kapsamında olduğundan bilet alıp Romeo'nun Juliet'e aşağıdan seranat yaptığı ve Juliet'in dinlediği balkona çıkabiliyorsunuz. Aslında evin orijinalinde balkon yokmuş, Shakespeare'in ünlü eserine istinaden sonradan balkon eklenmiş. Ev küçük, eski ve çok da bir espirisi olmayan bir ev. İçine girmediğim için nasıldır bilemiyorum. Bahçesinde bir mağaza açılmış, kilit filan satıyor. Aşkını ölümsüzleştirmek isteyenler pencerenin demirlerine kilit kilitleyip üzerine adlarını yazıyorlar. Öbür yanda da duvara sakız yapıştırıp üzerine sizden uzak durmasını istediğiniz kişinin adını yazıyorsunuz. Çok gerzek adetler. Bu kilit olayı tüm avrupaya yayılmış sanırım. Bizde de var böyle noktalar. Özellikle nehrin üzerindeki köprülerin demirlerine kilit koyup anahtarını da nehre atıyormuş insanlar. Ya da kilidin üzerinde adı yazan kişiden ayrılırsa kilidi söküp atıyormuş filan. Neyse en kötüsü sanırım Juliet'in evindeki Juliet heykeliydi. Sağ memesi aşınmış, parıl parıl parıldayan Juliet'in yanına gelip memesini avuçlayanların aşk konusunda talihinin açılacağı düşünülüyormuş. Tabi hepsi eğlence, sanırım genç yaşlı herkes o memeyi avuçlayarak fotoğraf çekti. Ben klişe düşmanı biri olarak Pisa'daki malum fotoğrafı çekirmedikten sonra bunu da yapmadım. Ha bir de Milano'da dünyanın en büyük kapalı çarşısı vardı. Burada yerde boğa resminin tam testistlerinin bulunduğu yerde yuvarlak bir çukur oluşmuş. İnsanlar buraya ayak topuklarını dayayıp bir kerede tam bir tur atabilirlerse tahmin edin ne oluyormuşmuş? Milano'ya bir kere daha gidiyormuşsunuz. Bunu da yapmadım.

Juliet'in evinden kışkışlandıktan sonra Verona'yı gezmek için bir saatimiz vardı. Verona'nın ünlü meydanına çıktık. Buranın tek olayı Romeo ve Juliet sanırım. Tuvalet bulmak için girdiğimiz

rastgele bir meydanda opera yapıldığını görüp izledik. Zaten çok yorgunduk ve Verona'da gezilecek bir yer de yok gibiydi. Rehber de bir haftanın yorgunluğu ile buluşma yerini tam tarif etmeden takılın işte diyerek bizi saldı. Biz de vaktimizi opera izleyerek ve biraz da gezerek geçirdik. Zaten dönüş yolumuz epey uzun olduğundan kısa sürede oradan ayrıлып, yavaş yavaş, geze geze otobüse doğru gittik. Şehrin en büyük meydanına kadar geldik. Tarihi kolezyumu dışarıdan gezdik. O noktada tüm gezi boyunca ilk ve son kez kaybolduk. Otobüsten o kadar uzaktaydık ki ve o kadar koştura koştura gelmiştik ki turdan birilerine rastlamasak muhtemelen asla otobüsün olduğu yere gidemeyecektik.

Bununla ilgili de şöyle bir bilgi paylaşayım. Benim gibi yön duygusu zayıf birinin bile çok kolayca bulabileceği, hiç kabolmayacağı şekilde gezdik tüm tur boyunca. Ben tabi hazırlıklıydım aslında. Elimde gittiğimiz her yerin turistik haritası vardı. İnternet bağlantım yoktu ama Google Maps'den gideceğimiz yerlerin haritalarını offline kullanmak üzere download etmişim, oralarda gps kullanarak yön buldum. Bir de zaten rehber bizi hep bulunması en kolay, en kabalık, en merkezi yere götürüp bıraktığı ve tekrar o yerde toplanacağımız için kaybolma gibi bir durum olmadı. Sanırım 53 kişi arasında kimse böyle bir şey yaşamadı. 10 gün boyunca defalarca dağılıp toplandık, 1 kişinin 1 kere bile geç kaldığı olmadı. Herkes zamana riayet etti. Bu bakımdan disiplinli bir topluluktuk. Bir de güzel bir uygulama paylaşayım aklıma gelmişken. Tripadvisor'ın şehirlere özel uygulamaları varmış. Hepsine [suradan](#) ulaşabilirsiniz. Tüm uygulamalar ücretsiz. Türkiye'den sadece [İstanbul](#)'un uygulamasını yapmışlar. İtalya'da ise [Roma](#), [Floransa](#), [Venedik](#) ve [Milano](#) için uygulamalar var. Hepsini yükleyin derim. Yükledikten sonra uygulamanın updateelerini yapın. Uygulama şehirle ilgili her şeyi offline kullanmak üzere download ediyor. Daha sonra şehrin içindeyken gps de kullanarak internet bağlantısı olmadan harita kullanabiliyorsunuz, çok gelişmiş olmasa da navigasyon hizmeti veriyor. Ayrıca Tripadvisor'ın uzmanlık alanı olan yorum kısmına da erişebilirsiniz. Bir restoran ya da otelle ilgili kullanıcı yorumları ve adres tarifi alabiliyorsunuz. Kaybolursanız ya da mekanla ilgili bir fikir almak isterseniz, o yerle ilgili yapılacaklar listeleri, o yerin tarihi mekanları, o yerin gece hayatı, oradaki atraksiyonlar filan hep uygulamanın içinde var. Ayrıca bilgi bölümünde o yerle ilgili ve o ülke ile ilgili bilmeniz gerekenler de sıralanmış. Hava durumu, insanların davranışları, para birimi, dini bilgileri filan sıralanmış. Nereye giderseniz gidin yüklemeniz işe yarayacaktır ama dediğim gibi uygulamayı yükledikten sonra updateelerini yapın.

Verona ile ilgili anlatmaya değer başka bir şey yapmadık. Buradan son bir kez otelde yatmak üzere yola çıktık. Bundan sonrası dönüş yolculuğu.

9. GÜN

Sabah çok erken saatte kalktık çünkü trafiğe yakalanmamamız gerekiyordu. Neyse ki bir aksilik yaşanmadan Ancona'ya vardık. Buradan gemiye binecektik. 1 saat erken geldiğimiz için limana yakın bir yerde bulunan Little isiminde Bim'e aşırı benzeyen bir markete girdik. Herkes gemideki eğlence için yiyecek içecek bir şeyler satın aldı. Gemi yolculuğu 16 saat sürecek. Geceyi gemide geçireceğiz. Rehberin de bu 16 saatlik yolculuğu daha katlanabilir kılmak için sürekli yaptığı bir eğlence varmış. Bizim koltuklarımızın bulunduğu kabine yakın terastaki sandalyeleri hızlıca davranıp kapıyoruz. Akşam 08:20 gibi güneş batıyor, görüntü şahane. Akşam 8 gibi buluşup masaları sandalyeleri ayarlıyoruz. Rehber müzik açıyor, gece yarısına kadar horon tepiyoruz. Gece de yorgunluktan sızıp sabaha kadar uyuyoruz. Sabah da zaten Igoumenitsa'ya varıyoruz ve 16 saatlik yolculuğun nasıl geçtiğini anlamıyoruz. Neyse rehber bize gemi yanaşırken tam olarak geminin hangi bölümüne çıkarma yapacağımızı tarif etti. O noktadan sonra Türk zekası devreye girdi. İnsanlar koltuklarını bulmadan direk terasa çıktılar. Herkes bir masanın üzerine bir şeyler koydu. Poşet, çanta vs. Sandalyeleri almasınlar diye battaniyeyle bağlayan gördüm. Neyse zaten hava çok güzeldi ve kimse akşama kadar beklemedi, kimse kabine girmede. Kabin de o kadar rahattı ki, bize kilitli kapıyı açmak için manyetik bir kart verdiler. İçeri bizim dışımızda kimse giremiyordu. Kabinde de bizden başka kimse yoktu. Yani bir şeyim çalınır mı korkusu yaşamadık. Kabinin içinde tuvalet de vardı. Eşyalarımızı bırakıp terasa çıkıp akşama kadar oturduk. Beleşe Adriyatik turu da yapmış olduk böylece. Akşam 8 gibi rehber geldi. Elinde laptop ve hopörlör ile. Bu noktadan sonra zaten bir avuç yabancı da oradan kaçtı ve tüm teras bize kaldı. Güneş denizin

üzerinden şahane bir şekilde battı ve eğlence başladı. Masaları birleştirdik, herkes aldıklarından birbirine ikram etti. Şaraplar açıldı ve gece saat 1'e kadar sürecek dans ve halay eğlencesi başladı. Bir ara bizden ürkmeyen bir grup Avustralya'lıyı rehber kapıp halaya dahil etti. Çırpı bacaklı Avustralyalıların bir türlü ayaklarını uyduramaması muheşemdi. Orada herkes deli gibi eğlendi. Akşam da kabinin rahatsız koltuklarında sızıp kaldık. Sabah 6 gibi karaya yanaşıp gemiden inip tekrar vefakar otobüsümüze bindik. Bu arada yolculuğun sonlarına doğru neredeyse en ön sıraya kadar ilerlemiştik. İşte yolculuğun bundan sonrası eziyet. Çünkü biz hep en fazla 2 saatte bir mola verip dinlendik, tuvalete gittik, bir şeyler yedik. Ama dönüşte hızlı dönebilmek adına 4-5 saat mola vermeden ilerledik. Zaten yorgunuz, hepimizin ayakları şiş. Üstüne uzun otobüs yolculuğu hiç olmadı. Ama 10 gün boyunca olduğu gibi dönüşte de çok dakiktik ve bu sanırım rehberin sayesinde oldu. 10 gün önce bizi arayıp hiçbir aksilik olmazsa Salı akşamı 22 gibi İstanbul'da oluruz demişti. Saat 22:20 gibi Beşiktaş'ta idik.

Elbette tur içeriğini okursanız dönüşte Kavala gezisi var deniyor. Öyle tahmin ediyorum ki turun içindeki Tüm Yunanistan içeriği, insanlar 2 gün boyunca yolda gidiyoruz demesinler diye konmuş. Yani aslında bana kalırsa 10 gün otobüsle İtalya-Yunanistan turu bir aldatmaca. 6 gün otobüsle İtalya turu aslında. 2 gün Yunanistan üzerinden gidiş, 2 gün de dönüş. o 2 günde de durup yemek yediğimiz yerleri etkinlik diye yazmışlar işte. Kavala'da hiçbir şey yok yani. Kavalalı Mehmet Ali Paşa'nın evine çıktık indik. Yemek yedik devam ettik. Baktım Kavala turu da düzenliyorlarmış ayrıca. Ne yapıyorlar acaba merak ediyorum. Ha Yunanistan ile ilgili bir fikir sahibi oluyorsunuz, kötü bir şey değil ama akşam 7'de otobüse binip, gece otobüste uyuyup da birinci gün bitti demek de abesle iştigal.

Son olarak Anastasia'nın yerinde kurabiye ve çay molası verip İpsala sınır kapısına vardık. Bu sefer pasaport işlemlerimiz halledilirken biz Yunanistan tarafındaki Free Shop'a girip alışveriş yaptık. Bir kişinin 2 şişe alkol geçirme hakkı var. Size herhangi bir kaçakçılık yapmadığınıza dair bir imza attırıyorlar. Eğer 2 şişeden fazla alkol çıkarsa bavulunuzda suç işlemiş oluyorsunuz. Bunu problem eden taraf Türk tarafı. Yunan tarafı sizi kontrol etmiyor. 1,5 lt lik şişe alırsanız da 2 şişe sayılıyor. Yani 2 tane 1lt'lik şişe geçirebilirsiniz. Karton sigarada da bir sınırlama vardı ama hatırlamıyorum.

Nihayet sorunsuz bir şekilde, fazla beklemeden Türk tarafına geçmiş bulunuyoruz. Bundan sonrası 4 saat sürüyor. 4 saat sonra Beşiktaş, 40 dakika sonra da Kadıköy'de oluyoruz. Beşiktaş'takileri aldığı yerden değil, sahile inen yokuşun üzerinde, Yapı Kredi Bankası'nın önünde bıraktı otobüs. Kadıköy'de incekleri ise aldığı yerden yani eski Salı Pazarı'nın otoparkında. Böylece İtalya turumuz da sona ermiş oldu.

SON OLARAK

Özet geçmek gerekirse şahane ama yorucu bir tatil oldu. Senelik izinlerini kullanan insanların neden yatıp güneşlenmek istediklerini anladım. İnsanın 10 günde sindiremeyeceği kadar yoğun bir tatil geçirdik. Çok keyifliydi tabii. Hiçbir olumsuzluk yaşanmadı. Kimsenin bir şeyi çalınmadı ya da kaybolmadı. Gayet ekonomik, Türkiye'de tatil yapmaktan daha ucuz bir tur gerçekleştirdik. Ekstra turlar ile ilgili şöyle genel bir toparlayayım. Şimdiki aklım olsa idi; Pompei'ye gitmek istemezdim. Ama Napoli'yi daha fazla görmek isterdim. Biz ise tam tersini yaptık, tüm günü Pompei'de geçirip Napoli'de 1 saat kaldık. Böyle olacağını bilseydim o tura katılmazdım. Pisa Siena turuna katılmayı istemezdim. Pisa'da da bir olay yok Siena'da da. Yine de İtalya'ya gelmişken Pisa'yı görmeden döndüm dememek için sanırım bu tura da katılırdım ama dediğim gibi Pisa'nın olayı 15dk fotoğraf molası. Bunun için 2,5 saat yol gidiyorsunuz. Enayilik. Siena'da ise aslında hiçbir şey yok. Otel yakın olsa bir gün daha Floransa ve müzeleri gezilebilirdim, çok daha iyi olurdu. Venedik günü gittiğimiz Murano ve Burano adalarında; Murano adasında dediğim gibi bir şey yok. Burano adası gidilesi bir yer ama orayı da görmek için Murano üzerinden gidip orada da vakit kaybettiğinizi düşünürseniz 6 saatiniz filan gidiyor. Bunun yerine Venedik sindire sindire dolaşılabilir. Son olarak Garda Gölü, Verona ve Milano gezisindeki tek nitelikli durak Milano. Bu tura da sadece Milano için gelirdim. Verona'da zaten çok az durabildik hiçbir şey anlamadık ama orada da bir şey yoktu aslında. Garda Gölü diye gittiğimiz Sirmione kenti ise normal küçük bir kasaba. Milano olmasa bu

tura da gelmeye gerek kalmazdı. Ben tabi hepsine gitmiş ve bir daha da gitmeyecek biri olarak konuşuyorum. Siz yine de sadece meraktan gitmek isteyeceksiniz ama sonunda bazı turlarda hayal kırıklığına uğrama ihtimaliniz var. Bence şansınız varsa ekstra tura katılmak yerine bulunduğunuz şehri bir gün daha gezmek o günü çok daha nitelikli kılacaktır. Sonuçta Türkiye'den İtalya'ya Pompei'yi görmeye geldiğinizi sanmıyorum. Siz aslında Roma, Floransa ve Venedik'i görmek için geliyorsunuz. Buraları olabildiğince çok görmeye çalışın derim.

Çok uzun bir yazı oldu. Sanırım buraya kadar kimse okumayacak. Aşağıda bu yazının pdf içeriğini, çıktısını aldığım haritaları ve yine internetten topladığım dökümanların pdf içeriğini bulacaksınız. Daha anlatmam gereken ama hatırlayamadığım bir ton şey olduğuna eminim. Yazı içinde görsel kullanmadım çünkü o zaman boyutu 2 katına çıkacaktı. Umarım içerik işinize yarar. Sormak istediğiniz bir şey olursa da yorum bölümünden çekinmeden sorabilirsiniz. İyi tatiller.